

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.

(„Falu“ Országos Földművelésügyi Osztály)

Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások“ című füzetekkel együtt:

Egész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam, 49. szám.

1933. december 3.

A falu parlamentje

Irta: SZEKERES LÁSZLÓ dr.

A falu parlamentje, a községek kongresszusa, december hó 16-án és 17-én tartja második országos táborozását.

Nevezetes nap, bár a naptár nem jelzi piros betűvel. De vannak fekete-betűs szürke napok, amelyek sokszor nagyobb ünnepek, mint a hivatalosan előírtak. Ilyen a *községek második országos kongresszusa*. Rendezi a *Faluszövetség*. Célja: nem felszaggatni a falu szörnyen vérző sebeit, nem olajat önteni a lángoló szenvedélyekre, nem az elkeseredés, a lemondás, a reménytelenség, a szét-huzás rettenetes dalait fujni, — mint oly sokan szeretnék ebben az óriási világrendésben — hanem fanatikus hittel életet hirdetni és hazaszeretettel odatartani vállunkat a haza épülete alá, nehogy erőltetül összerogyva, magával temesse ezt az ezeréves nemzetet. Programja pedig maga a falusi élet: a *községek háztartása, utak, tanyakérdések, egészségügy, csecsemő-, anya- és gyermekvédelem, szövetkezeti terményértékesítés, időszerű birtokpolitika, cigánykérdés, mezőgazdasági- és földmunkás-ügyek, a falu kulturája és a faluszervezés.*

A falu parlamentje, a föld népének követi ülése lesz az a két nap, amikor majd megindulnak az ország legkisebb falujából is azok a bánatosarcu, keménykötésű emberek, akik verekednek az élettel ott, ahová a sors lerakta őket és jönnek, összefolynak, sűrűsödnek, hogy félelmetes erővel adják tudtára az országnak és világnak, hogy a *magyar földműves nép, minden kálváriája mellett is, őserőtől duzzadó tartálya a nemzetnek.* Szikla, amelyet azonban erősen csáskányoz a keserű élet.

Mert a sors, a végzet ütései rettenetek rajtunk. Egy eleven csepp vagyunk a világ népeinek tengerében. Kis Dávid, aki a válsággal — e nagyerejű Góliáttal — vivja harcát, amely

egyformán ropogtatja a győztes államok épületeit is.

Mert sűrített időket élünk, amikor napok éveknek számítanak és a pillanatok hatalmas birodalmak összedőléséről, milliós tömegek zuhanásáról számolnak be. Amikor nem egyes embereket sodor el a válság, a bukás, a tönkremenés, hanem már egész nemzeteket. Akkor Isten csodája, hogy ez a maroknyi nemzet, annyi ádáz ellenség közepette, még fennmaradt. Csoda, mert a lenni, vagy nem lenni kérdése már nemcsak a mi, de a világ kérdése lett. És ebben a világviharban mi még mindig állunk. Talán azért, mert az isteni

Gondviselés különös szeretettel vigyáz ránk. Vagy mert csak azok az erős és acélos nemzetek, amelyek a földre támaszkodnak, amely az összes emberi cselekvések és alkotások legigazabb forrása. *Mussolini* is azt mondja: *Az összes dolgozók között a legelső és legfegyelmettebbek azok, akik a földből és a földért élnek . . .*

Ez az erő jön össze seregszemlére, találkozásra. A falu népe, a föld ereje. És ebben az összejövételben, mint tükörben, benne van a falu, a magyar mezők képe. Ez a kép szomorú. Bajt, panaszt, sebeket, szenvedéseket, kálváriajárást, pusztulást

A Faluszövetség balatonfüredi kiállításának díjkiosztása

Az emelvényen balról jobbra: Mesterházy Ferenc főszolgabíró, Darányi Kálmán államtitkár, a balatonfüredi kerület országgyűlési képviselője, Cs. Darab József községi bíró, Szabó Sándor dr. ny. főispán, a Faluszövetség alelnöke.

mutat. Mintha baj- és panaszországban lennénk, ahol felő, hogy a gazdasági zuhlottság csakhamar politikai zuhlottságba csap át.

Ilyen körülmények között ad egymásnak találkozt a falvak népe az ország fővárosában. Eljön nem gyáva emberként, sirni, jajgatni, panaszkodik felhánytorgatni, hanem akaratos, dacos élni akarásból megbeszéli mindazt, aminek tettevélésétől függ a föld további ereje és teherbíróképessége. Ez a faluparlament nem a siránkozó, gyászoló emberek gyülekezete lesz, hanem acélos férfiaké, mert az erő tettek után szunnyadoz, — ahogy Széchenyi István is mondja — és csak a gyerekészü hunyja le szemét a veszély előtt. Itt pedig férfiak lesznek.

Igen, férfiak, Istenét, hazáját féltő és szerető népe, aki avatott kézzel boncolgatja majd azt, amit a mai pénztelen és legyengült világban is meg lehet és meg is kell tenni a magyar barázdák érdekében; és nem dobja oda magát játékszerűl az igaztónak és konkolyt hintőknek, akik a nemzeti sorsközösség végzettszerű pilanataiban is csak egyet akarnak: megszűni pecsenyéjüket.

Nem. A községek országos gyűlése, a nemzet gondolatvilágát, élni akarását, egyéni bajok helyett az ország célkitűzéseit jelenti, azt, hogy öntudatos, megbízható tömegek nélkül meg ezt a kis országot is darabokra törjük, azt, hogy a bocskoralaku ország helyett, sohasem jön vissza a kenyéralaku szentistváni birodalom, ha az akarásban és cselekvésben egyik nem leszünk.

Nagyon jól tudjuk, hogy az embergondolta dolgok nem lehetnek néhánha mentek az egyensúlyvesztéstől, de azt is hangoztatjuk, Széchenyivel: A szélsőségek sohasem vezettek célhoz.

Éppen azért e kettőt egybevetve, hisszük, hogy a falu parlamentje nem a fájdalom, nem a panasz elsrásának helye, hanem az elszánt, mindenre kész földnépének dacos felhőiből kicikázó villám lesz, amely az óvatosak, meghunyászkodók, belesnygók és megalkuvók között Mózes tüzes felhőoszlopaként hirdeti a nemzet elhivatottságát, élén azokkal, akiket a Gondviselés küldött a kétség óráiban, hogy Széchenyiként hirdessék az ájult tömegeknek a lelki elindulás első nagy állomását:

— Merjete nagyok, merjete magyarok lenni, mert a világnak, a civilizációnak szüksége van ránk és a világ nélkülünk nem tökéletes.

Azt szeretnénk tehát, ha a falu parlamentje méltóságteljes lenne és komoly, mint azok az emberek, akik ott összeülnek, azt szeretnénk, hogy a világ is felfigyelne a magyar föld csodálatos fegyelmzetttségére és hazaszeretetére, amely egyéni bajok helyett gyógyító irt keres a nemzet

sebeire akkor, amikor maga is ezer sebtől vérzik már, azt szeretnők, hogy a szabadságot szülő dac és élni akarás orgonazugás lenne, amely harsogja, hirdesse: ha az Isten keze idevezette a magyart, akkor minden emberöltőben még a poklok ellen is megvédi ezt a fajt. Essen tehát a föld ünnepe kevés szó, de annál több tett és a lelkesedés szele úgy fogja be a vitorlákat, hogy a nemzet hajója zátony helyett partot érjen. Akkor a falvak második nagy táborozása egy új mérföldkőve lesz a második honfoglalásnak.

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház november hó 21-iki ülésén tovább folytatták a gazdasági rendelettel kapcsolatos törvényjavaslat vitáját. Pesti Pál örömmel üdvözölte a javaslat rendelkezéseit. Vitéz Kenyeres János azt kérte, hogy ha az elárverezett birtok még a pénzügyi intézetek kezén van, találjon a kormány módot arra, hogy a birtok visszajuthasson a régi tulajdonos kezébe.

A november hó 22-iki ülés legnagyobb részben interpellációk felolvasásával, előterjesztésével és a rájuk adott válaszokkal telt el. A tejjel kapcsolatban elhangzott felszólalásokra Kállay Miklós földművelésügyi miniszter válaszolt. Ismételt hangsúlyozta, hogy a tejrendelet a Budapest-környéki kistermelőket előnyösebb helyzetbe hozta a multtal szemben. Sérelem ért 600—700 milimárit, akiket azonban kártalanítanak. Szó van arról, hogy a fogyasztási tej árát leszállítják. Gömbös Gyula miniszterelnök egy elhangzott interpellációval kapcsolatban azt hangsúlyozta, hogy az ifjúság elhelyezkedésének kérdése a kormány állandó gondoskodásának tárgyát képezi. Östör József arra kérte a földművelésügyi minisztert, utasítsa a Külkereskedelmi Intézetet arra, hogy a Bécs felé irányuló állatkivitel terén a kistermelők az eddigénél nagyobb kontingenst kapjanak. Kállay Miklós földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy Ausztriába csak egészen elsőrangú minőségű, leghizottabb árut szállíthatunk. Éppen ezért felhívta a kistermelők figyelmét erre a körülményre. Olaszországba 75 százalékban kistermelők exportálnak. A kontingenst az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és az Országos Mezőgazdasági Kamara osztja szét. Az elosztóbizottság munkáját igyekszik odairányítani, hogy a kistermelők kontingense emeltesse.

A november hó 23-iki ülésén Kállay Miklós földművelésügyi miniszter beszédet mondott a gazdasági rendelet-

letről. (A beszédét lapunk más helyén ismertetjük. A szerkesztő.)

A november hó 24-iki ülésén a gazdasági törvényjavaslat vitája során Tóth Pál a javaslat legnagyobb érdemének azt tartja, hogy a kisembert igyekszik elsősorban megsegíteni. Reméli, sor kerül arra is, hogy az OFB által földhözjuttatottak is buzában fizethetik a hátralékos részleteket és várja, hogy a kamatsökkentés terén további lépések történnek.

A Ház november hó 25-én, szombaton és november hó 27-én, hétfőn nem tartott ülést.

Mit kívánnak a bortermelő vidékek képviselői?

A bortermelő vidékek országgyűlési képviselői november hó 21-én értekezletet tartottak. Az értekezlet elhatározta, felkéri a földművelésügyi minisztert, készítsen elő olyan törvényes intézkedést, melyben az élvezeti szesz piacát kizárólag a borpártlat és a gyümölcspártlat részére biztosítja. A szőlő magas kataszteri osztályozása miatt nemcsak az adózás, hanem a gazdasági rendelet igénybevétele-nél is igazságtalanság éri a termelőket. A termelői kimérések kereseti-átlomentségét az egész vonalon érvényesíteni kell. Ezek a bortermelő leg sürögősebb kívánságai.

Gömbös Gyula miniszterelnök és Kállay Miklós földművelésügyi miniszter Bécsbe utaztak

Gömbös Gyula miniszterelnök és Kállay Miklós földművelésügyi miniszter november hó 27-én Bécsbe utaztak, hogy résztvegyenek Dollfuss kancellár meghívására azokon a vadászaton, melyeket az osztrák kancellár a neubergi osztrák állami erdő-ségben rendez. A magyar kormányfő férfiak természetesen alkalmat fognak találni arra is, hogy időszerű politikai és gazdasági kérdésekről megbeszélést folytassanak.

VILÁGKRÓNIKA

A francia Sarrault-kormányt mindössze egy hónapos kormányzás után a kamarában leszállították a tisztviselői fizetés-csökkentésének kérdésében. A kormány nyomban beadta lemondását. A köztársasági elnök Camille Chautemps volt minisztert bizta meg kormányalakítással.

Hitler német kancellár és Francois-Poncet berlini francia követ közvetlen tárgyalásokba bocsátkoztak az időszerű nemzetközi politikai kérdések felől. A német és francia államfő férfiak közvetlen megbeszélésitől azt reméli a világ, hogy feltétlenül hozzájárul majd a német-francia helyzet tisztázásához és Európa békéjének megmentéséhez.

Mussolini olasz miniszterelnök és Avenol, a Népszövetség főtitkára. Rómában tanácskozást tartottak a Népszövetség jövője és a küszöbön álló leszerelési tárgyalások körül. Mussolini — hír szerint — komoly változtatásokat kíván a Népszövetség alapokmányán; ellenkező esetben megfontolás tárgyává teszi, hogy Olaszország továbbra is tagja maradjon-e a Népszövetségnek.

Spanyolországban most zajlottak le a képviselőválasztások, melyek várhatóan a jobboldali pártok győzelmével végződtek. A 344 mandátumból a szociáldemokraták mindössze 38 és a kommunisták egyetlenegy mandátumot nyertek. Németország után most Spanyolország végzett a szocialisták uralmával.

A genfi leszerelési értekezlet tanácskozásait elnapolták, ami barátságos fogadtatásra talált a nagyhatalmaknál, abban a reményben, hogy az értekezlet új összeülése már tisztázódik a helyzet. Rendkívül örvendetes jelenség egyébként, hogy a béke-revizio kérdése világszerte az események előterébe lépett és egyre többen vannak — köztük legelső sorban Mussolini olasz miniszterelnök — akik először ezt a kérdést akarják megoldani és csak azután a leszerelés és egyéb nemzetközi problémákat.

Miklós napja . . .

Az egész világ kereszténysége a jótékonyaságról híres Miklós püspököt ünnepli e napon, a gyermekek népszerű Mikulását, akinek jóságos alakja a földkerekség minden cukrot, édeséget és boldogságot kínáló kirakatából szelíden és megértéssel mosolyog reánk. A magyar nemzetnek van még egy Miklósa, akit e napon ünneplünk: a Kormányzó Ur. Milyen gyönyörű és szimbolikus találkozás e kettős ünnep! A jóság és a hősiesség találkozása. A jóság és a hősiesség a magyar jellem két főtulajdonsága, amelyen egész történelmünk, minden szenvedésünk és boldogulásunk alapszik ősidők óta. A szegényeket gyámolító szent püspök az egész világ példája, a leroskadt nemzetet talpraállító nemzeti hős a mi külön büszkeségünk. Mert hős is és jó is külön. És mi ezt a napot a jóság és hősiesség ünnepének tartanók akkor is, ha csak a mi külön dátumunk lenne. De fölemelő örömünk, hogy a kettő így csatlódik, s így a miénk mégis csak több, mert olyan része is van, amiben nem osztozunk senki más nemzettel. Mi a jóságos antióchiai püspökkel együtt az otrantói hőst is ünnepljük. A kereszttel együtt a kardot. A magyar hittel a magyar bizalmat. A szív melegével a lélek erejét is . . . A Kormányzó Ur személyében a magyar boldogulás biztos zálogát minden megpróbáltatáson át is.

Harc a magyar igazságért . . .

A magyar külpolitikának rendkívüli fontosságu ténye, hogy a halhatatlan Apponyi Albert gróf örökét mint népszövetségi magyar főmegbízott Genfben Bethlen István gróf készül a kormány megbízásából átvenni. Tudjuk nagyon jól, hogy Bethlen István gróf, mint a bizottság alelnöke, annak idején Apponyi Albert oldalán jelen volt és résztvett abban a megalázó és leverő munkában, amelyet a kiküldött magyar megbízottak Neuillyben, a trianoni palotában, végezni kényszerültek, azóta pedig egy évtizednél hosszabb időn át mint a magyar kormány feje a világ legfőbb irányítója volt. Hogy a magyar igazság elhomályosított napja lassan mégis kisütni kezdett, s ma már letagadhatatlanul beleragogy a sötét magyar égbe, de a világ lelkiismeretébe is, az néhány tántoríthatatlan külföldi barátunk hatalmas tevékenységén kívül elsősorban ennek a két világhíres magyar politikus-diplomatának az érdeme. Ahogy Apponyi Albert örök dicsőségét minden magyar ember elismeri, éppen úgy nem tagadhatja senki, hogy a legsúlyosabb belföldi kormányzati nehézségek ellenére is Bethlen István kormányzása idején és irányításával terelődött reánk a világ figyelme olyan mértékben, amint Trianon után nem egyhamar reméltünk volna.

Most Bethlen István lép a „great old man“ örökébe. Leül a „nagy öregember“ (ezt jelenti az előbbi angol kifejezés) helyére, hogy a magyar sors fordulását figyelje és irányítsa.

Fazekas József mezőgazdasági munkás kitüntetése.

Harminc esztendeje szolgál a csopaki Somogyi-féle szőlőgazdaságban. A földművelésügyi miniszter elismerő oklevéllel és 100 pengővel jutalmazta. Balról-jobbra: Mesterházy Ferenc főszőlőbíró, Fazekas József és Darányi Kálmán államtitkár.

Mi örömmel, büszkeséggel és bizalommal látjuk őt e helyen, mert ismerjük arra való rátermettségét, készségét, izzó hazafiságát és sokat várunk oriasi politikai gyakorlottságotól és tapasztalatától.

Hogy most Angliát járja, ez csak eros es éies diplomáciai érzékére vall. Ma a magyar igazságnak világviszonylatban is hatalmas hadseregnek számító szövetségese van ott, a Gower-javaslatot aláíró és benyújtó százötven angol képviselő, akiknek tábora a valóságban még sokkal nagyobb s az angol közvéleményben hatalmas többséget képvisel.

Ha most olyan tudásu, fellépésű és tapasztalatu magyar politikus jelenik ott meg, mint Bethlen István és élőszóval is bebizonyítja, hogy „a nemzetiségek ezeréves magyar elnyomása történelmi megtévesztés és hogy a mai magyar nemzedék nemzeti becsületének védelme alatt áll a küzdelem, amely harmincöt elmult nemzedéknek és ezeréves történelmünknek becsületét védi egy igazságtalan ítélet ellen“, akkor az egész angol közvélemény elhiszi, hogy „a magyar állam sohasem nyult olyan eszközökhöz, mint ma az utódállamok“ s nekünk Angliában nyert ügyünk van.

Bethlen István gróf gyakorlati politikus. Bizonyára tisztában van azal, hogy mi a különbség a felelős miniszterelnök megkötöttsége s a népszövetségi főmegbízott helyzethez alkalmazható állásfoglalása között. Ahogy Londonban tett nyilatkozatában kimondotta, hogy „a parancsbekéket a tárgyaláson alapuló békéknek kell felváltaniok“, ugy hangoztassa ezt szüntelenül, ott is, ahol nem hallják szivesen.

Mert hatalmas táborral kerül szembe, az érdekelték meggyőzhetetlen hadával. De mi nem féltjük sem őt, sem a magyar igazságot. Ma már világkérdés az, nem lehet véka alá rejteni. Tárgyalás alá kerül nemcsak a, mint a mesterségesen elhuzott örökösödési per, amelyben jogtalan bitorlók szeretnének olyan előnyökhöz jutni, amire sem nekik, sem semmi ősiüknek joguk nem volt soha. Sokan tudják ezt ma már, hangoztatják is, köztük Mussolini és az angol közvélemény. A védőügyvédünk pedig Bethlen István. Csak ne sajnálja a paragrafust. Huzza rá, akire mi illik. Ma már az egész világ figyel, a bírák sem ítélnének hamisan Trianonban...

E cikkünkkel kapcsolatban soroljuk fel Llewellyn-Jones angol képviselő, a magyar revizio egyik nagy előharcosa, Magyarországon való újabb tartózkodásának fontosabb eseményeit. Llewellyn-Jonest a pécsi egyetem hatalmas ünnepségek között diszdoctorává avatta s a kiváló angol politikus az üdvözlő beszédekre adott válaszá-

ban ismételtel kijelentette, hogy „a világtörténelem sohasem látta a nemzeti egylelkűségnek olyan példáját, mint amilyen Magyarországon tapasztalható.” Angol politikus mondta ezt, s magyar szívek értik... Llewellyn-Jones Szegeden is hatalmas előadást tartott a magyar igazságról. Lelkünk mélyéből üdvözöljük hazánk önzetlen nagy barátját!

M. J.

Schandl Károly dr. Kiskundorozsma díszpolgára

A napokban adták át Schandl Károly dr. ny. földművelésügyi államtitkárnak, az Országos Központi Hitelszövetkezeti alelnök-vezérigazgatójának Kiskundorozsma községi díszpolgári oklevelét. A község képviselőtestületének megbízásából Sztrihá Kálmán esperes-plébános adta át az oklevelet meleghangú beszéd kíséretében, melynek során visszaillesztést vetett arra az időre, amikor Schandl Károly egykori első választókerületét, Kiskundorozsmát képviselte a nemzetgyűlésen. A község polgársága egykori képviselőjét ezekben az években annyira szívébe zárta, hogy bár politikai pályafutása során immár elszakadt Kiskundorozsmától, ezek az érzelmi kapcsolatok még ma is oly erősek, hogy Kiskundorozsma polgársága egyhangú lelkesedéssel választotta meg Schandl Károlyt a község díszpolgárává.

Schandl Károly dr. meghatott szavakban mondott köszönetet az iránta megnyilvánult bizalomért és szeretetért s válaszában kiemelte, hogy a maga részéről is őszinte szeretettel viseltetik Kiskundorozsma népe iránt. Díszpolgárságában olyan kitüntetést lát, ami őt arra kötelezi, hogy a jövőben fokozottabb erővel tevékenykedjék a magyar falvak kisemberei érdekében.

A díszpolgári oklevél átadását negyven terítékes vacsora követte, melyen a felszólalók a község díszpolgárát, Schandl Károlyt és a jelenlévő főispánát, Farkas Béla dr.-t ünnepelték működésének hét éves fordulójára alkalmából.

Elveszik a gyermeket attól, aki gyermekkel koldul

A fővárosi koldusok között igen sok olyan üzletszerű kéregetőt találtak, akik vagy a maguk gyermekeivel, vagy kölcsönzött gyermekekkel koldulnak, hogy több szánalmat keltsenek maguk iránt. Ennek a tarthatatlan helyzetnek megszüntetése céljából legutóbb értekezletet tartottak az illetékes hatóságok. Az értekezleten megállapodás jött létre, hogy olyan esetben, amikor gyermekekkel kolduló nőket a rendőrség egy-két

napot meghaladó toloncházi büntetésre ítél, erről azonnal értesíti a rendőri gyermekbíróságot, amely nyomban intézkedik aziránt, hogy a kolduló anyával toloncházba került gyermeket haladéktalanul beszállítsák az állami gyermekmenhelyre. Ezt a körülményt a dunai kapitány-

ság a helyszíni vizsgálat eredményével minden esetben közli az árvaszék gyermekvédelmi osztályával. A gyermekvédelmi osztály kimondja a gyermekek erkölcsi elhagyatottságát és az ilyen koldulásra használt gyermekeket végleg a menhely gondozásába utalja.

A Faluszövetség kiosztotta a balatonfüredi kiállítás díjait

November hó 26-án, vasárnap, osztotta ki a Faluszövetség a szeptemberi balatonfüredi kiállítás kitüntetéseit. A járási ipartestületi székház díszbe öltözött erre az alkalomra. Délelőtt 12 órakor érkezett meg a székházba Szabó Sándor dr. ny. főispán, a Faluszövetség társelnöke, Wieser Béla titkár kíséretében. A kiállítás vezetője részéről Cs. Darab József községségi bíró fogadta a Szövetség képviselőit. Nemsokára megérkezett Darányi Kálmán dr. miniszterelnökségi államtitkár, a kerület országgyűlési képviselője is, akinek üdvözlése után Cs. Darab József kiállítási elnök nyitotta meg az ünnepséget.

— Hálásan emlékezünk meg a Faluszövetségről, amely lehetővé tette, hogy Balatonfüreden egy valóban értékes és szép kiállítást rendezhessünk — mondotta többek között és meleg szavakkal üdvözölte Darányi Kálmán államtitkárt és Szabó Sándor társelnököt.

Ezután Szabó Sándor dr. emelkedett szólásra és beszédében rámutatott azokra a gazdasági és erkölcsi eredményekre, amelyeket a Faluszövetség kiállítása hozott létre. Köszönetet

mondott Darányi Kálmán államtitkárnak azért az értékes támogatásért, amellyel a kiállítás ügyét felkarolta, majd átnyújtotta neki a Faluszövetség díszalmát, amely a balatonfüredi kiállításról készült fényképfelvételeket tartalmazza.

Darányi Kálmán államtitkár mondott ezután beszédet.

— A nemzeti munkahét alap gondolata az erőnek egységbe forrasztása volt — szólott többek közt. — A balatonfüredi járás még a nemzeti munkahét előtt megvalósította ezt a programot és közös akarattal valóban értékeset és szépet alkotott. Bemutatta a járás legjobb munkájának eredményét és ma azokat ünnepeljük, akik a jók közül is a legjobbak és kitüntetésre érdemesek voltak. A legnagyobb elismeréssel vagyok a Faluszövetség iránt, amely uttörő és értékes munkát végez és a jövőben is figyelemmel fogom kísérni munkáját és erőmhöz képest támogatom azt.

Darányi államtitkár nagy tetszéssel fogadott beszéde után az értékes kitüntetések kiosztása folyt le.

Félszáz tagot számlál már a gárda...

Legutóbb két héttel ezelőtt, november hó 19-iki számunkban, tettük közzé jóbarátaink gárdájának névsorát. A gárda azóta ismét örvendően szaporodott és most már — hála előfizetőink megértésének és segíten akarásnak — több mint félszázra felmegy a gárdatagok száma. Örömmel tapasztaljuk azt is, hogy a gárda régi tagjai — azok, akiknek nevét már megörökítettük — nem érik be azzal, hogy előfizetőink tábort legálább egy új taggal szaporították, hanem továbbra is önzetlen és lelkes munkát végeznek a VASÁRNAP minél szélesebb körben való megismertetésére és elter-

Aranydollár,

és fontra szóló zálogleveleket, kötvényeket, fixkamatozású papirokat pengő ellenében vesz és elad Barna-bank, V., Nádor-utca 26. Telefon: 213—16.,

104—67.

jesztése érdekében. Az új gárdatagok pedig — csak úgy, mint a régiek — előfizetőgyűjtő munkásságuk során nemcsak egy, hanem több előfizetőt is szereznek számunkra.

Csupán egyetlen körülményre kívánjuk derék és teljes hálánkra érdeemes gárdatagjaink szíves figyelmét felhívni. Szórványosan előfordul, hogy egy-egy gárdatag ajánlására megindított lap: „Cimzett nem fogadja el” postai jelzéssel visszakerül hozzánk. Egészen természetes, hogy a gárdatagnak minden lehető el kell követnie abban az irányban, hogy ismerőse, barátja a lapra valóban előfizessen is. Köszönettel vesszük, ha előfizetőink címeiket közölnék velünk, melyekre mutatványszámokat küldhetünk; a gárdatagság elnyerését azonban tényleges előfizetők gyűjtéséhez kell kötnünk. Kérjük, hogy erről a fontos feltételről ne feledkezzetek meg olvasóink.

Előző számunkban *harminchárom gárdatag* nevét soroltuk fel. Hozzájuk csatlakoznak most a következők:

Árgyelán Gergely (Szentés),
Bozsér József (Szebény),
Csikai Ferenc (Tiszaladány),
Csipai Mihály (Csongrád),
Domán Zsigmond (Kömlő),
Fejes László János (Bodony),
Frank István (Szatymaz),
Gödér József (Kurácsi-szöllő),
Graczó János (Zichy-majör),
Ifj. vitéz Győri László (Békés-csaba),

Katona János (Nagyiván),
Kercsmár Lajosné (Lentikápolna),
Kis Ágoston (Kiskunfélegyháza),
Kovács Ferenc (Tarnalelesz),
Kulcsár (fitos) Pál (Csesztreg),
Neukum Márton (Várgesztes),
Orbán Imre (Hagyáros),
Pados György (Erdősokonya),
Pintér János (Botfai uradalom),
Póka András (Öttömös),
Rác János (Vadosfa),
Raffai János (Kisnánás),
Skribanek József (Bácsalmás),
özv. Szabadi Antalné (Kisbér),
Szalinka Kálmán (Csongrád),
Szloszjár János (Nagyréta),
Torma Izidor (Nyulfalu).

Kérésünk meghallgatásáért, oda- támogatásukért és eredményes fáradozásukért fogadják *legteljesebb elismerésünket és legigazabb köszö- tünket.*

Külön ki kell emelnünk a névsorból **Kulcsár (fitos) Pál csesztregi** előfize- tőnk nevét, aki a következő sorokat intézte hozzánk:

„Nagyon örülök annak, hogy mint közkatona résztvehetek abban a gár- dában, amely a VASÁRNAP felhívá- sának eleget akar tenni. Üdvözlöm azokat, akik már előbb siettek a gár- dát gyarapítani, de a közmondás sze- rint: ami késik, nem mulik. Az a kívánságom, hogy legyen egy erős és semmitől vissza nem riadó tábor, akkor hiszem, hogy lesz egy erős és boldog Magyarország!”

Kulcsár (fitos) Pál szerénysége csak egy dologban téved. Ő nem mint közkatona vesz részt a gárdában, őt — mint katonáéknél mondják — rögtön *tisztes* rang illeti meg. **Kulcsár (fitos) Pál** ugyanis lelkes sorainak azzal adott súlyt, hogy *eddig már 12 új előfizetőt gyűjtött!* Ezért a pom- pás eredményért minden köszönet megilleti.

Reménységgel és szeretettel várjuk az új gárdatagok jelentkezését.

Meghosszabbítják a

„védett birtok“-kérés határidejét

250 pengő lesz a megterhelési határ a védett birtokká való nyilvánításhoz A földnek a kisember kezére kell jutni!

A képviselőház november hó 23-iki ülésén **Kállay Miklós** földművelésügyi miniszter több fontos módosítást jelen- tett be az ismeretes gazdavédelmi rende- let kapcsán.

— Igazságtalannak bizonyult — mon- dotta **többek közt** — hogy az ország egyes részein igen magas kataszteri tiszta jövedelmek mellett az eladósodás mértékét másként számítják, mint az alacsony kataszteri jövedelmek mellett. Tény az, hogy a föld értéke általában nem áll arányban a kataszteri tiszta jö- vedelemmel, mert a harmincesoros ka- taszteri tiszta jövedelem és a 200—300 pengős földárak között nincs meg az arány, mint amit a kataszteri tiszta jö- vedelem mutat. Ezért a tiszántúli gazdák felterjesztésében említett 250 pengős megterhelési határt a védett birtokká való nyilvánításhoz a kormány magáéá teszi és ezt tudomásulvétel végett már most bejelenti.

— A dolgok a technikai lebonyolítás ré- vén olyan mértékben eltolódtak — foly- tatta a miniszter — hogy elkerülhetet- len, hogy a védett birtokká nyilvánításra vonatkozó kérelmek határidejét is meg- hosszabbítsák. A közeli napokban erre vonatkozóan rendelet fog megjelenni. Tulságos meghosszabbítást azonban nem tartanék helyesnek.

Ezután azokról a vidékekről emléke- zett meg a miniszter, amelyeken az álta- lánosan rossz gazdasági helyzettel szem- ben is nehezebbek a viszonyok. Ilyen ál-

talában a *Tiszántúl kérdése*, amely mind- jobban előtérbe nyomul, például az árak- nál és az értékesítés lehetőségei szerint. Ezekkel a kérdésekkel külön kell foglal- kozni, ezeket a gazdaadósság rendezésén keresztül megoldani nem lehet. A pénz- ügyminiszter urral megállapodtak abban, hogy egy külön bizottságot küldenek *ti e vidékek speciális kérdéseinek tanulmá- nyozására*, hogy ezekben az országrészek- ben a valódi bajokat feltárják és javas- latokat tegyenek azoknak megoldására.

A miniszter ezután arról a *tízmillió pengős földelvársárlási alapról* szólt, melynek beállítását szükségesnek és he- lyesnek tartja, mert — ugymond — nem- zeti szempontból talán ezzel is elérjük azt a célt, hogy ha a régi tulajdonos kezében egyszer megmozdul a föld, az az egyedül lehető helyre, a magyar föld- műves kezére jusszon.

— Én nem akarok ebben az országban új nagybirtokosokat látni — mondotta a miniszter. — Szomorúan bucsuzom el a régi nagybirtokosoktól, az idő kényszerü- sége hozza ezt magával, de annak a föld- nek utolsó darabja a magyar kisember- nek, a magyar földművesnek a kezére kell jutnia. Nem tartom lehetetlennek, hogy ezzel a tízmillió pengővel is olyan meg- oldásokat találunk, amelyek ehhez a kí- vánatos célhoz közelebb visznek bennün- ket. Ezeket az összegeket annak a nagy célnak a szolgálatába kell állítani, amely egy új földbirtokpolitikai megmozdulás- hoz vezet.

Az 1934. év naptári érdekességei

Az 1934. év első napjával kezdődik az év első hete is, azaz újév napja *hétfőre* esik, tehát kettős ünneppel köszönt be az 1934. év. Jövőre külön- ben meglehetősen sok ünnep esik szombatra, illetve hétfőre, bizonyos tehát, hogy — ha a viszonyok is meg- javulnak — nagy látogatottságnak fognak örvendeni a filléres vonatok. A hétfővel kezdődő első héten csak négy munkanap lesz, mert már az első szombaton is ünnep lesz: *Viz- kereszt* napja. *Szent István* napja is hétfőre, *Kisboldogasszony* napja szombatra, *Szeplőtelen fogantatás* napja szombatra esik s így az év fo- lyamán, — persze a *husvét*i, *pün- kösd*i és *karácsonyi* kettős ünnepeken kívül — összesen öt ünneppel megtol- dott vasárnap lesz. Husvét április 1., 2-án, pünkösöd május 20., 21-én lesz. A *farsang január 7-től február 13-ig, tehát 38 napig tart.* A jövő évben egyébként egyetlen egyházi ünnep sem esik vasárnapra, ilyenfor- mán sok szünnapjuk lesz az iskolás gyermekeknek.

Ki akar selyemhernyót tenyészteni?

A jövő évi selyemhernyótenyésztés- re a földművelésügyi minisztérium már megkezdte az előkészületeket. Folyamatban van a tenyésztés céljá- ból a selyemértékesítés és feldolgozás megszervezése is, hogy a beváltási árakat minél kedvezőbbben lehessen megállapítani. Aki selyemhernyót akar tenyészteni, az vagy *Budapest*en, a földművelésügyi minisztériumban, vagy pedig *Szekszárdon* kap kellő fel- világosítást és ingyen petét. Az utó- bít 12.5 grammos csomagokban szállít- ják, amiből 17.000 kis hernyó kél ki. Ebből viszont 30—35 kilogramm gubót lehet kitermelni.

Egy doboz hernyó rajának elhelye- zésére 33 napig, azaz begubózásig, 10 darab, egyenként 3 méter hosszú és 1 méter széles zsineggel összefont rács szükséges. Ezt bárki elkészítheti. A kis hernyók az első napon 4—5 mil- liméter hosszúak, míg a 20-ik napon 30 mm-re fejlődnek. Egy doboz se- lyemhernyó lombszükséglete a negye- dik vedlésig, illetve a 33-ik napig, *körülbelül egy mázsa*. Viszont a ne- gyedik vedléstől a bekötésig 5 mázsa. A hernyók kikelésénél 19 fok melege van szükség és 5 deka lombra. Az első vedlés az 5-ik napon kezdődik, a má- sodik a 10-ik, a harmadik a 16-ik, a negyedik a 23-ik napon. Ekkor a lombszükséglet aránylag még kevés, csak 8—10 kiló. A 20-ik napon azon- ban már 20 kilóra növekszik, a 31-ik napon pedig 1 mázsára naponként. *Akit ez a kereseti forrás érdekel, az kevés munkával 40—50 pengőt is megkereshet 4—5 hét alatt.*

A gazdasági szakoktatás helyzete külföldön

Amikor mezőgazdaságunk sorsa annyira az értékesítéstől függ, fokozottabb jelentőséget nyer az a tényező, amely elsősorban hivatott a magyar gazda versenyképességét biztosítani: a gazdasági szakoktatás.

A piacra kerülő áruk minőségén, vagy a termelési költségekből lemorzsolható filléreken mulik manapság, hogy tud-e érvényesülni a magyar termény külföldi piacain, vagy sem. A régi módi, együttműködésre nem hajlamos, kezdetleges szaktudású gazda azonban aligha képes arra, hogy a piac igényeit minőségi árukkal jól kiszolgálja, vagy, hogy termelési költségeit, — akár kiadásainak körültekintő, okszerű csökkentésével, akár a terméshozamnak újabb költségek nélkül, tisztán helyesebb munkával történő emelése útján — mérsékelje. *Komoly szerepünk tehát a nemzetközi piacokon csak akkor lehet, ha a magyar gazda kellő szakképesítéssel végzi munkáját, aminek pedig előfeltétele, hogy a magyar gazdának legalább megközelítően annyi alkalma legyen a legszükségesebb szakismeretek megszerzésére, mint külföldi versenytársának.* Gazdasági szakoktatási intézményeink színvonala és száma tekintetében tehát nem szabad elmaradnunk a külföldtől.

Ennek a tudatában igyekezett a földmivélsügyi kormány leghivatottabb szakembereinek minél több alkalmat nyújtani a külföldi gazdasági szakoktatási intézmények tanulmányozására s ez az oka annak, hogy az Országos Gazdasági Szakoktatási Tanács Tanulmányi Bizottsága hosszú időn keresztül rendszeresen foglalkozott, — részben a külföldet járt szakemberek közvetlen tapasztalataira, részben pedig hiteles irodalmi adatokra támaszkodó tanulmányok alapján — a Magyarországot legjobban érdeklő külföldi államok gazdasági szakoktatásának szervezetével. Összehasonlítva a hazai és a külföldi viszonyokat, a Tanulmányi Bizottság minden alkalommal gondos mérlegelés tárgyává tette, hogy a külföldi szakoktatás szervezetéből mit lehetne előnyösen alkalmazni a magyar viszonyok között is anélkül, hogy a bevezetendő újítások jelentősebb anyagi áldozatokkal járnának.

A magyar mezőgazdasági szakoktatás fejlődésének útjait kereső munkásság anyagát és meglepő eredményeit könyv alakjában is közreadta a Tanulmányi Bizottság. Tizenkét tanulmányban tizennégy európai államnak és az Amerikai Egyesült Államoknak gazdasági szakoktatási intézményeit ismerjük meg a könyv nyomán s szinte valamennyi külföldi államnál találunk értékes, jól hasznosítható tanulságokat, annak ellenére, hogy az összehasonlítás nyo-

mán a magyar intézmények színvonalát illetően, aligha lehet okunk szégyenkezésre.

Annál fájóbb azonban, hogy az ország anyagi erőinek nagyon is korlátozott volta miatt az intézmények és tanérek száma terén nem tudunk lépést tartani a külföld rohamosan fejlődő mezőgazdaságával. Erre a körülményre mutat rá a könyvnek, Buday Barna, az Országos Gazdasági Szakoktatási Tanács ügyvezető alelnöke által megírt előszava is, annak is hangot adva, hogy a külföldi államokban a gazdasági szakoktatás

mindeniütt a földmivélsügyi tárca fennhatósága alá tartozik, tehát indokolt az a régi gazdakivánság, hogy a magyar gazdasági szakoktatásnak is a földmivélsügyi miniszter legyen a gazdája.

A könyv a mezőgazdasági szakoktatás fejlesztésére a szakember számára szinte megbecsülhetetlen értékű anyagot tartalmaz, érdekes tanulságai azonban bizonyára arra is alkalmasak, hogy a nagyközönség figyelmét a gazdasági szakoktatásnak eléggé nem méltányolt kérdésére irányítsák.

Értekezlet a községek kongresszusa ügyében

Jelentettük már olvasóinknak, hogy a Faluszövetség december hó 16-án és 17-én Budapesten megrendezi a községek második kongresszusát és ugyanakkor megtartja évi rendes közgyűlését is.

A Szövetség november hó 24-én, délután fél 6 órakor, székházának tanácskozótermében előkészítő értekezletet tartott a kongresszus kérdésében.

Az értekezleten résztvettek a Szövetség vezetősége, továbbá a kongresszus négy szakbizottságának elnökei, alelnökei, előadói és jegyzői. Névszerint: Mayer János ny. miniszter, a Szövetség elnöke; Schandl Károly dr., ny. államtitkár, a Szövetség h. elnöke; Tölgyes István dr. igazgató. A szakbizottságok elnökei és alelnökei közül: F. Szabó Géza országgyűlési képviselő; Barla-Szabó József egészségügyi főtanácsos; Krúdy Ferenc és Szabó Sándor dr., ny. főispánok. Az előadók közül: Konez János dr. és Fűrész Sándor községi főjegyzők; Gesztelyi Nagy László dr., a kecskeméti mezőgazdasági kamara igazgatója; Gortvay György miniszteri

osztálytanácsos; Bodor Antal egyetemi magántanár; Keller Lajos, a Stefánia Szövetség igazgatója; Both Dezső dr., az OKH igazgatója; Steuer György ny. államtitkár; Szekeres László dr., a Faluszövetség főtítkára. A jegyzők közül: Bathó Gyula, az OKH titkára; Mayer Emil, a VASÁRNAP szerkesztője; Szilágyi László dr., az OKH titkára; Wieser Béla, a Faluszövetség titkára.

Az értekezletet Mayer János ny. miniszter nyitotta meg. Hangsúlyozta a községek kongresszusának rendkívül nagy jelentőségét és rámutatott arra, hogy azt a munkát, amit a kongresszus sikere érdekében készséggel és önzetlenül vállaltak a jelenlevők, a falvakért és a falusi nép javáért végzik.

Ezután Tölgyes István dr. igazgató ismertette a kongresszus előkészítő munkájának eddigi állomásait, majd előterjesztette a kongresszus teljes programját.

A kongresszus részletes programjáról jövő heti számunkban közlünk beszámolót.

A lakihegyi nagyadóról

Bizony nagyon kevesen tudják, hogy amikor délután, vagy este fülükre akasztják a rádió fejhallgatóját, hogy a budapesti studio adását meghallgassák, akkor tulajdonképpen nemzeti büszkeségünk is ágas-kodhatnék egy kissé, hiszen a magyar rádió, mióta a lakihegyi 25 kilowattos állomás felépült, egyike Európa legjobb adóinak.

Nagyon sokat köszönhetünk a rádióknak. E sorok írója körülbelül tíz esztendővel ezelőtt sokat járt külföldön és saját fülével tapasztalta, hogy az a sok anekdota, ami arról szól, hogy a „művelt“ nyugati külföldnek fogalma sincs Magyarországról, bizony nem tuzoz, sőt, ha lehetséges talán még kevesebbet mond a szomorú igazságnál. De amióta a rádió az egész világon elterjedt, azóta Magyarország is egyszerre kilépett az

ismeretlenség homályából. Körülbelül két évvel ezelőtt lehetett, egy német rádióújság került a kezünkbe és abban egy nagy németországi rádiógyárnak a hirdetését láttuk meg. A hirdetés vastagbetűs első sora így hangzott: „Hallgatta már a budapesti cigányzenét?“ És a folytatása, természetesen az volt, hogy abban az esetben, ha ezt eddig nem tette volna, vegye meg azonnal a rádiógyár kitűnő készülékét, mert azzal biztosan foghatja Budapestet.

Mikor ezt a hirdetést megláttuk, nagyon elgondolkoztunk felette. Ime: a kis Magyarország, ez az ismeretlen pontja Európának, tud olyasvalamit nyújtani a nyugateurópai közönségnek, amely annyira csábító, hogy egyik legnagyobb német rádiótechnikai gyár ezt használja fel propagandára.

A budapesti rádió igazgatósága már kezdettől fogva helyesen ismerte fel a rádió óriási propaganda-jelentőségét és ennek megfelelően gondoskodott is arról, hogy a budapesti rádió mindenkor hivatásának magaslatán álljon. Már a 25 kilowattos adóállomás is, annak idején, a legnagyobb volt Európában és annak adását Európa minden államában, sőt még azontul is, minden türhető géppel rendelkező rádióhallgató kényelmesen vehette.

De a rádió igazgatósága nem állott meg ezen a ponton és amint az anyagi eszközök rendelkezésére állottak, olyat akart teremteni, ami tényleg a szenzáció erejével fog hatni Európa minden rádiósa előtt: megépítette a 120 kilowattos lakihegyi új adóállomást, amelynél nagyobb,

jobb felszerelt, zseniálisabban megépített rádió-adóállomás csakugyan nincs egész Európában. A próbaadások már folynak, s aki ezeket hallgatja, az elismerheti, hogy a nagyadó teljesen beváltotta a hozzáfűzött várakozást.

Egyik képünkön az új adóállomás 316 méter magas antennatornyát mutatjuk be olvasóinknak. Erről a kolosszális magasságról csak akkor lehet fogalmunk, ha megemlítjük azt is, hogy a nagy antennatorny mellett látható apró sétatálcá, illetőleg az a torony, ami kis sétatálcának látszik, a régi 25 kilowattos adó antennatornya. A torony tövében apró fehér házacska láthatunk, a csendőrség őrházát, ahol állandó csendőrposzt vigyáz arra, nehogy valaki túlközel menjen az antenna-

toronyhoz, mert az életveszélyes. A magasfeszültségű áram azonnal halálra sújtana mindenkit, aki egy bizonyos, igen kicsi körzetben belül megközelítené az antennatornyot.

Az antennatorony sulya 860.000 kg és ez a kolosszális suly — amint azt a 12-ik oldalon látjuk — két porcellán szigetelőkön nyugszik. Ez az antennatorony alapja, s hogy a torony el ne dőljön, 8 kifeszített drótkötél rögzíti meg.

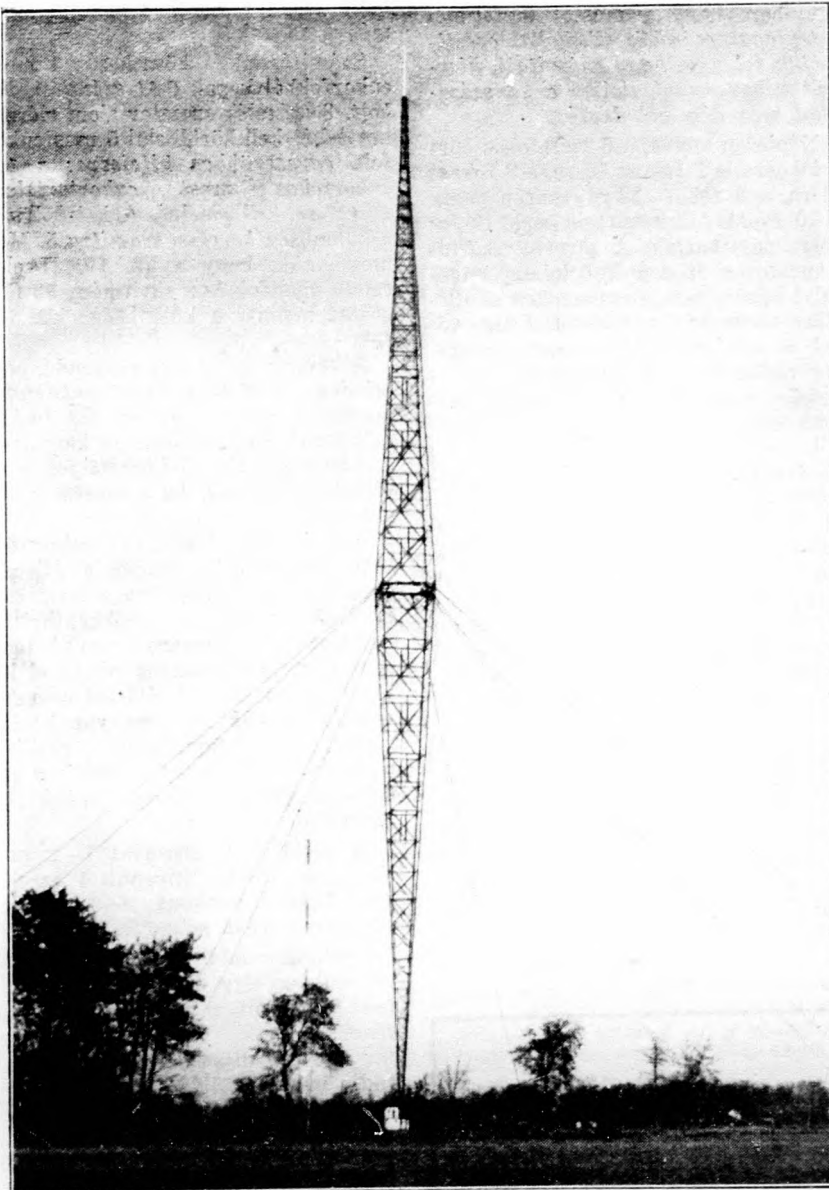
Az új adóállomásnak energiája 120 kilowatt, amely oly hatalmas energiamegtértséget jelent, hogy attól kezdve, amikor az új adóállomás üzembe lép, annak adását az összes magyarországi rádióelőfizetők, de talán még a határok mentén, a környező államokban is, egyszerű kristálydetektoros készülékkel vehetik.

December hó 2-án lép üzembe az új adó, attól kezdve ez veszi át a régi adóállomás szerepét. Igazán megérdemelné a rádiótársaság, de megérdemelné az új adóállomás tervezői és készítői is, hogy ezt a dátumot megjegyzzük magunknak, mert ezt a szép és kitűnő adóállomást magyar mérnökök tervezték és az utolsó szögig magyar gyárak, magyar munkások készítették el. Meg vagyunk győződve arról, hogy a külföld ezek után még jobban fog érdeklődni Magyarország iránt, mint eddig, még pedig nemcsak a cigánymuzsika iránt. Mert bizonyára akadnak olyan gondolkozó emberek oda-künn, akik tudni fogják, hogy az ország, amelyik ilyen technikai csodákat tud teremteni, nemcsak cigánymuzsikát nyújthat a külföld érdeklődő közönségének.

J. J.

A legkisebb átlagos alkoholtartalom szabályozása a szeszfőzdeknél.

A pénzügyminiszter legutóbbi kiadott 71719/1933. sz. rendeletével a termelési adó alá eső szeszfőzdeknél termelt szesz legkisebb átlagos alkoholtartalmát azokra a havi bejelentési időszakokra nézve, melyekben bor kivételével más szeszfőzési anyagot dolgoztak fel, 12 fokba, azokra a havi bejelentési időszakokra nézve pedig, melyekben bort vagy egyéb szeszfőzési anyagokon kívül bort is dolgoztak fel, 25 fokba állapította meg. Ennek a rendeletnek a kiadását azt tette szükségessé, hogy egyrészt 12 alkoholfokon aluli szeszszesfolyadék tényleges alkoholtartalma pontosan csakis laboratóriumi úton állapítható meg; másrészt a termelési adó alá eső szeszfőzdeknél az utóbbi időben igen gyakran fordulnak elő visszaélések, hogy a próbaszesz foktartalmát a szesznel nehezebb fajsúlyú folyadékkal felhigítják s így nemcsak a kincstár szeszadóbevételeit rövidítik meg, hanem azoknak a szeszfőzdevalalkozóknak is kárt okoznak, akik a visszaélések fenti módjától tartózkodnak.

A budapesti rádió 316 méter magas, 860.000 kilogramm sulyú új antennatornya Laki-hegyen (Csepel-sziget.)

SZÖVETKEZETI ÉLET

„Az altruizmus feltételei és a szövetségi mozgalom“

E címmel tartott nagyszerű előadást *Wanke Gusztáv*, az Országos Központi Hitelszövetkezet elnöki osztályának főnöke, a *budafoki keresztény ifjak körében*, nagy tömeg jelenlétében. Az előadót *Czermann Antal* pénzügyminiszteri tanácsos üdvözölte, aki elnöki megnyitójában hangsúlyozta, hogy *Budafok és vidéke a legnagyobb érdeklődéssel kíséri a hitelszövetkezeti mozgalmat*.

Ezután *Wanke Gusztáv* nagy figyelemmel kísért előadásában rámutatott arra, hogy melyek a magyar hitelszövetkezeti mozgalom teendői és feladatai az új magyar jövő kiépítésében. Hangsúlyozta, hogy *Trianon folytán az országot ért rettenetes energiavesztés egyedül és kizárólag a kisegisztenciákban rejlő s eddig fel nem használt apró erők megszerzése által pótolhatjuk csak, amelyre legalkalmasabb a szövetségi mozgalom*. Ismertette az altruizmus fogalmát, részletesen vázolta a hitelszövetkezetek lényegét, az Országos Központi Hitelszövetkezet és a kötelékébe tartozó hitelszövetkezeti hálózat szervezetét, anyagi erejét, a földbérlet és földmunkás szövetkezetek működését. Kitért a fogyasztási szövetkezetek ellen felhozott vádakra és támadásokra, foglalkozott a szövetségi állítólagos adókedvezményeire vonatkozó váddal és kimutatta, hogy a szövetségi tevékenység mily nagy adóterheket fizetnek. Megállapította, hogy a mezőgazdasági válság, a faluból való menekvés korszakában a céltudatos gazdasági és szociális politika leghatékonyabb eszköze az erőteljes szövetségi mozgalom. Hosszasan foglalkozott a szövetségi tőkekérdéssel és megállapította, hogy ha pezsdülő szövetségi életet akarunk teremteni Magyarországon, úgy az *önsegély útján minden rendelkezésre álló eszközzel fokozni kell a szövetségi tőkéket, azokat megfelelő védelemben kell részesíteni és gondoskodni kell egyszerűen azok célszerű felhasználásáról*. Sürgette a központi hitelnyújtó, árubeszerző és ellenőrző szerv megalakítását. Előadása végén hangsúlyozta, hogy szövetségi téren a legfontosabb teendő az *erőteljes szervezkedés*. Előadását azzal fejezte be, hogy a szövetségi mozgalom alkalmas a nemzet minden társadalmi rétegét békés összefogásra ösztönözni és ezzel végzi a legnagyobb nemzetmentő munkát, mert csak e mozgalom révén tudunk elesettségünkben felemelkedni abba a pozícióba, mely minket Isten és a történelem színe előtt méltán megillet.

A mélyenszántó előadást lelkes tapsal köszönte meg a hallgatóság.

Hogyan kell silány borainkat feljavítani és savtalanítani?

Utmutatás több érdeklődő számára

Az idei szüret előtt és alatt igen gyakoriak voltak az esőzések, úgy, hogy szokatlanul nagymennyiségű *gyenge* és emellett *savanyu* ujbort termelt. Olvasóink köréből számosan érdeklődtek a *silány, gyenge borok kezelése, javítása, savtalanítása stb. ügyében*, miért az alábbiakban minden bortermelő által egyaránt jól felhasználható szakleírást adunk.

Mustozásról már sokat hallottunk. Gyengébb évjáratokban szükség van a mustok feljavítására és ezt a bortörvény meg is engedi oly módon, hogy a termelők *hazai származású besüritett mustot tehetnek musttermésükbe*. A feljavítás korlátozva van annyiban, hogy a mustot legfeljebb *3 térfogat százalék alkohollal erősíthetjük fel úgy, hogy a javított, kiejtett ujbort szesztartalma a 12 százalékot meg nem haladhatja*.

Népiesen szólva, a 6 szeszfokos bort 9 fokosra, a 7 fokost 10-re, a 8 fokost 11-re, a 9 fokost 12-re, ezután pedig a 10 és 11 fokos bort is csak 12 fokosra javíthatjuk. A törvény szerint a mustozáshoz nem kell külön engedélyt kérni, hanem *egyszerűen az illetékes borászati és szőlészeti felügyelőnek be kell jelenteni írásban a mustozási szándékot, természetesen a mennyiség megjelölésével*. A legelterjedtebb szokás az, hogy a süritett mustból, melynek cukorfoktartalma 53—55 százalék szokott lenni, külön számítás nélkül egy-egy hektoliter mustra 4—5 kilogrammot adnak. Sokkal helyesebb azonban az, ha az alanti egyszerű módon a termelő pontosan megállapítja az adagolandó süritmény mennyiségét és csak annyi süritett mustot készítet, vagy vásárol meg, amennyire feltétlenül szüksége van.

A süritett must — melyből a vizek nagyrészt vízfürdős, kettesfalú edényben, hevítés által eltávolították — nagyobb mennyiségű cukrot, de hasonlóan több savat is tartalmaz. Ezért a kész süritményt savtalanítják és ülepítik.

Tegyük fel, hogy *Noszvágyi András* páhi bortermelőnek — ki legutóbb szintén ebben az ügyben kért szaktanácsot — ezidén a hitelesített mustmérő szerint 14.5 cukorfokos mustja

termett. Ebből szerencsés esetben (ha a szeszre való átszámítási szám gyanánt 0.63-at vehetünk) 9.1 fokos bort kap. Ezidén azonban a silány mustokból a tapasztalatok szerint *valamivel kisebb az alkoholtartalom*, tehát legfeljebb 0.61-szorozószámot vehetünk figyelembe, mely mellett a fenti mustból $14.5 \times 0.61 = kb. 8.85$ szeszfokos bort kaphat. A törvény szerint 3 szeszfokkal emelhetjük a must erősségét, tehát jelen esetben a várható *8.85 fokos bort 11.85 fokosra* javíthatjuk. A süritett mustnál vegyük a szokásos 53 cukorfok erősséget. (Rendszerint ilyen fokú árut szállítanak a süritők.) Kérdés ezek után, hogy mennyi musthoz mennyi süritményt adjunk?

Számításunk a következő: 1 must-cukorfokból kapok 0.61 százalék alkoholt, 3 százalék szesztartalom eléréséhez tehát kell körülbelül 5 mustcukorfok, *egyszerűbben kifejezve: a 14.5 cukorfokos must cukortartalmát 19.427-re kell emelni*. A kettő között a különbség kerekén számítva 5. Most megnézzük, hogy a kb. 19.427 elsőrendű mustfok és a süritmény 53 foka között mennyi a különbség: kb. 33.5 fok.

A keverés tehát úgy végzendő, hogy *minden 33.5 liter 14.5 cukorfokos mustba 5 liter 53 fokos süritményt kell tenni*. Ezt hektoliterre kerekítve: *100 liter mustba 15 liter 35 fokos süritményt teszünk, ha a mustunk 14.5 cukorfokos*.

A feljavítással még nem végeztünk tökéletes munkát, mivel a fölemelt szesztartalmu borunkban a savat csak igen kis mértékben csökkenthetjük, úgy hogy a bor savanyu marad, tehát a savtartalom bizonyos részét el kell távolítanunk. Ezt az eljárást nevezzük *savtalanításnak*. A magyar bortörvény a sav letompítására csakis a tiszta *szénsavas meszet* (calcium carbonicum praecipitatum) engedi felhasználni.

A borokból rendszerint 1—2 ezrelék savat szoktak kivenni. 1 ezrelékhez hektoliterenként 66.6 gramm szénsavas mesz adagolása szükséges.

Legtanácsosabb próbasavtalanítást végezni egy-egy liter borral, ebbe a fent megjelölt anyagnak egyszázadrészt tesszük. (Bármely gyógyszer-tár csekély díjazásért pontosan ki tudja mérni az ilyen kis adagot is.) A próbát úgy végezzük, hogy az adagot, tehát a 0.66 gramm vagy 1.33 gramm szénsavas meszet jól belekeverjük és felrúzzuk az egy-egy liter borban. A fejlődő szénsavat *kiengedjük*, majd a palackokat gyengébben ledugaszolva 10 napig félretesszük (hüvös helyen). Ezután a bort gondosan megizeljük és ezt az adagolást

A szegedi M. kir. Szőlészeti és Borászati Felügyelőség 183/933. számú engedélye alapján

csemege szőlővessző, fajtisza:

Szőlőskertek királynéja, Erzsébet királyné, Mathiász Jánosné, Thalóczy Lajos, Héjas Iván, Piros Csaba gyöngye, stb. le. olcsóbban beszerezhető

Felföldi Józsefnél Csongrád, Kétágu-u. 3.

végezzük el nagyban, amelyik mellett a próbánál a bor ize kellemesebb, jobb lett. A nagybani savtalanításnál a szénsavas meszet *mennél kisebb adagokban célszerű a borba belekeverni*. Előbb tehát vegyünk ki a borból néhány kannával (sajtárral), abba keverjük el a bor mennyiségének megfelelően pontosan a derítés eredményeként kiszámított és kimért szénsavas meszet, melyet jól keverjünk el az edényben derítő vassal, vagy tiszta léccel, hogy a szénsav ellanlasson. Ezt a keveréket öntsük azután a borba és abban újból a derítőrúd segítségével jól kavargatjuk fel, hogy a savtalanítás tökéletes legyen.

Arra is ügyeljünk, hogy a szénsavas mésznek *semmi szaga* ne legyen, mert az állott, dohos, füledt raktári szagot a bor átveheti és ízét elrontathatjuk. A savtalanítás után a bort 7—8 hétig pihenni hagyjuk, majd

tiszta hordóba óvatosan (hogy az üledék fel ne kavardjon) lefejtjük. Szénsavas meszt kapható például *Cifka József* budapesti cégnél, Budapest, V., Vilmos császár-ut 48.

Mivel a szénsavas meszt a borban lévő szabad *borkősavat* veszi ki, úgy, hogy *borkősavas mésszé* alakul át, a munka és anyagköltség egy részét megkaphatjuk azáltal, hogy a *borkősavas meszet* összegyűjtjük és vegyi árunagykereskedőnek eladjuk.

Reméljük, hogy gyakorlati szakleírásunkat szőlősgazdatársaink jó eredménnyel felhasználhatják. Az esetben, ha akár a süritett must beszerzése, annak kiszámítása, akár pedig magának a savtalanításnak elvégzése tekintetében további adatokra volna szükségük, forduljanak lapunk szerkesztőségéhez, honnan a választ nyomban megküldjük.

Irsai M. József.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A kaliforniai pajzstetű

Néhány évvel ezelőtt igen veszedelmes parazita, az ugynevezett *kaliforniai pajzstetű* jutott be hazánkba. Valószínűleg kaliforniai almaszállítmányok voltak a behurcolói.

A megtámadott gyümölcsfa fiatalabb ágain, néha pedig a levelek felső lapján és a gyümölcs héján apró, alig 1—2 mm. szürkés kerek pajzsok nagy mennyiségben fordulhatnak elő. E pajzs alatt él a pajzstetű nőténye, mely hosszú szívósertéjét bebocsátja a fa élő részébe s ennek nedvéből táplálkozik. A nőtény 30—40 napos korában ivarérett s ekkor elkezd eleven embriókat szülni, melyek az anya pajzsának védelme alatt kezdenek fejlődni, de egy hét múlva már kibujnak ez alól, a fa szomszédos hajtásain szívósertéjüket az élő szövetekbe bocsátják, új sátrat vernek, azaz új pajzsot növesztenek. Itt kétszeri vedlés után teljesen kifejlődnek, hogy 30—40 napos korukban ők is elkezdjék az ivadékok világra hozatalát.

Egy nőtény 5—6 hét alatt 400—600 ivadéknak adhat életet, melyeknek fele (200—300) nőtény. Ez utóbbiak 30—40 napos koruktól kezdve 5—6 hét alatt újból egyenként 400—600 parazitának szülőivé lesznek. Így elképzelhető, hogy egy évben egy nőtény után milliárdokra menő élősködő jön a világra!

A kártétel abban áll, hogy a temérdek apró pajzstetű annyi szövetnedvet szív el a fából, hogy ez lassan elszárad.

A kaliforniai pajzstetű mindenféle gyümölcsfán előfordul, de ilyenek hiányában a bükk-, szil-, hársfákat, sőt a fenyőfákat se veti meg.

Ha tehát gyümölcsfa-csemetét vásárolunk, csak *államilag ellenőrzött fajskolákhoz forduljunk*, honnan fertőzött anyagot nem bocsátanak ki. Ha pedig már kertünkben fellépett volna a pajzstetű, ne késlekedjünk annak irtásához fogni, mert különben 2—3 év múlva csak kiszáradt fák jelzik a hajdan virágzó gyümölcsösünket!

Az irtás módja a következő:

Lombhullás végén, vagy 3—4 héttel lombfakadás előtt, úgy bepermetezzük *dendrín-* vagy *enda-oldattal* a fák minden részét, hogy minden pajzstetűhöz eljusson. Ha alma- vagy körtefát permetezzünk, akkor négy-szeres, ha szilva, őszibarack, cseresznyét, stb. permetezzünk, akkor 6-szoros mennyiségű vízzel felhígítjuk a dendrín, illetőleg endát. Ha az idő fagyos, vagy a fák nedvesek (az esőtől, hóeltől), akkor ne permetezzünk, mert ekkor hatást úgy se érünk el.

Nyáron június elején és közepén, július elején és ettől kezdve négy-hetenként permetezzünk október elejéig. De a permetezés nyáron *nikotin-oldattal* történik. Veszünk a dohányárudából hatósági (szolgabíró-ság) engedéllyel töménynikotint. Most előbb 2—3 liter melegvízben feloldunk 1 kg. kenőszappant, ezt a szappanoldatot belekeverjük 100 liter vízbe és hozzáadunk 25 deka tö-

ménynikotint. Alapos elkeverés után az oldat használatra kész, de minden nap csak annyit készítsünk, amennyit aznap elhasználhatunk.

Egy 15—20 éves fa alapos megpermetezésére kb. 10—15 liter oldat szükséges.

Fiatalmangalicák hizlalása

Régebben általános volt az a szokás, hogy a mangalica süldőt 16—18 hónapos korában állították hizóba. Az volt a felfogás, hogy a zsirhizalásra szánt süldőt nem is szabad bőséges etetéssel nevelni, mert akkor nem képződik benne erős csontváz s nem lehet 160—200 kilóssa hizalni.

Ennek a lassu felnevelésnek az a hátránya, hogy másfél évig kell várni, míg a sertésnevelő gazda növényeikéért pénzt kap, másrészt másfél évig kell aggodnia, hogy nem éri-e betegséggel vagy egyéb veszedelemmel, ami által kárba vész minden reá fordított költség.

Pár évvel ezelőtt — az angol sertések gyorsabb fejlődését latolgatva — több gazda arra a gondolatra jött, hogy nem lehetne-e a mangalicánál jobb takarmányozással korábban elérni a 60—70 kg-os beállítási súlyt s vajjon az ilyen gyorsabban nevelt test felhizlalható-e a szokott testtömegig.

Először *Csáky Ferenc* kőbányai igazgató fogott e hizlalási módszerhez. Az ő sikerein felbuzdulva, már több magyar gazdaság is gyakorolja. Hogy milyen eredménnyel, arra nézve álljon itt a következő példa:

Egy alföldi uradalom szeptember végén leválasztott 516 darab malacot átlag 15 kg-os súlyban. (A magas választási súlyt úgy érték el, hogy a kockákat és a malacokat egyformán jól takarmányozták.) Október havában 3/4, novemberben 1, decemberben 1 1/4, januárban 1 1/2, februárban 2, márciusban 2 1/4 kilogramm abrakot kaptak fejenként a süldők oly keverékből, melynek egyharmada korpa, kétharmada pedig árpa, takarmányliszt, cirok, szárazszélet volt.

A kilencedik hónapban, átlag 60 kg-os élősullal hizóba állították a süldőket. A hizlalás a szokásos takarmányokkal (kukoricadara, árpadara, korpa) 200 napig folyt. Így egy-egy süldő elfogyasztott összesen 669 kg takarmányt. Az átlagos élősúly a hizlalás végén 191 kg volt. Így a hizlalás süldők a takarmány 100 kg-jából 19.80 kg testsúlygyarapodást értek el, vagy, mint az ipari hizlalók mondanak szokták: „19.8 percentet csináltak.”

A levágott sertések kellő mennyiségű zsirt és vastag szalonnát adtak.

Ebből következik, hogy a mangalica gyorsabb feljlesztésével és háromnegyed éves korban kezdődő hizlalásával ugyanolyan eredményeket lehet elérni, mint a másfél éves korban kezdődővel.

A m. kir. földmivélsügyi minisztérium 29.122/1933. számú engedélye alapján

**fajtisza szőlőajtványok és szőlő-
vesszők olcsón beszerezhetők:**

**Kerékgyártó János telepén, Abasár-
ujtelep, 615. sz. (Heves megye.)**

Apró jó tanácsok

A tél küszöbén igyekezzünk szalastakarmányainkat a téli csapadék ellen biztonságba helyezni, a kazlakat idejében jól betetőzni s ha beáll a téli takarmányozás ideje, az összes takarmányfélét kimérve, kiporciozva adjuk állataink elé. Készítsünk pontos próbamérések alapján összes takarmányfeléinkről telettét előszámítást készleteink gazdaságos kihasználása érdekében s ahol hiányok mutatkoznak, igyekezzünk takarékos beszerzéssel ezeket a hiányokat pótolni.

A leveles cukorrépafej etetésénél ügyeljünk arra, hogy a földes részeket lehetőleg eltávolítsuk, mert különben hasmenést következik be. A hasmenést nem lehet kréptapor (szénsavas mész) adagolásával ellensúlyozni, mert előidézésében nem a répafelek sósavas tartalma, hanem a földes részek, a belekbe került baktériumok szerepelnek. A földes, sáros leveleket ezért legjobb etetés előtt lemosni. Minthogy azonban mosóberendezéssel kevés gazdaság rendelkezik, árcsökkentés érdekében rázzuk át ismételtelen a répafejeket, hogy a földes részek leperregjenek. A frissen fel nem etethető répafejet — előzetes megtisztítás után — verméljük be, mert így jó takarmányt biztosítunk a tél végére állatainknak.

A rozsdás polyvával és szalmával az elmúlt évben folytatott etetési kísérletek nem igazolták annak mérgező hatását, mégis a rozsdás pelyva és szalma etetése elővigyázatot igényel, mert egyik-másik esetben rozsdamérgezés jelentkezhetik. A rozsdamérgezés a bőr, a szemhéj, a száj gyulladását, viszketegséget, véres hasmenést, gyengeséget, a hátsó testrészt hűdését, sárgaságot, súlyos esetekben elhullást okoz. Az esetleges károsodás megelőzése végett etessünk a rozsdás polyvából, illetve szalmából eleinte keveset és minden korlátozás nélkül csak akkor használjuk fel, ha annak ártalmatlan voltáról meggyőződünk.

A hideg télen sokat szenvednek a tyukok, ha az ől tulmagas, mert a mennyezet felől, felülről lefelé áramló hideg keletlenül közérzést okoz és a pihenést zavarja. Ez viszont befolyásolja a téli tojástermelést. Vizsgáljuk meg tehát a tyukókat, s ha tényleg tulmagasak volnának, a tető vagy a menyezet alatt alkalmazunk lécrácsot vagy drótfonatot, amelyre legalább 1—2 arasznyi magasságban szalmát vagy szénát szórunk. Ezzel alacsonyabbra tessük az ólat s ennek következtében a tyukok saját testmelegükkel könnyebben be tudják fűteni. A rács tavasszal ismét levehető. Hogy a szél az ólakba be ne fúhasson, a buvályuk elé úgy állítsunk egy deszkát, hogy a tyukok ki és be tudjanak járni, de a szél ne fúhasson közvetlenül az ólba.

A Budapesti Központi Általános Tejesarnok Rt. (VII., Rottenbiller-u. 31.) közli, hogy törzskerettel bíró tejszállítók tejtermelését, ipari tejet is, a fennálló rendeletekben megállapított feltételek mellett korlátlan mennyiségben átveszi.

HETI TEREFE**Mikulás apó műhelye**

Mikulás apó foglalkozása se nagyon irigyelendő ma, mert aki nyugalmat és megelégedést akar erre a világra hozni, szerfölött el van vele akadva, ha egészen szívnek született is, s még a szakalla hegyéről is a szeretet és jóság megértése rezeg le.

Igen megbomlott most a világ. Sok a baj ott is, ahol nem kéne lenni, s temérdek, ahol csak kevés volt egykoron. Nehéz szív szerint való igazságot tenni, ahol az önzés marka szorít s a gyűlölet vaspántja töri a csuklókat.

Órákhosszat mereng le a föld felé az öreg, s a szerszámok is kihullanak a kezéből, hogy a segédkező angyalkák is munkafeledten bámulnak reá:

— Min tünődöl, Mikulás apó?

A szent püspök jóságos arcra el-felhősödik:

— Nem tudunk annyi jóságot gyártani, amennyi a földön kellene. Ott már a magja is kipusztult. A mi munkánk nem pótolhatja.

— Dolgozzunk még többet! — mondja az egyik kis angyal.

— Az se segít már! — rázza ősz szakállát a Mikulás. — Az a baj éppen, hogy odalent a munkának nincs becsülete. Nem azzal boldogulnak, s nem azon át boldogítanak.

Az angyalkák ragyogó szemé tágra mered.

— Miből gondold ezt, Mikulás apó?

— Látom.

— Hol látod?

Az öreg félretolja helyéről az egyik csillagot s a nyíláson lemutat a földre:

— Nézzetek oda!

Az angyalkák feje összebukik s kíváncsian figyelnek a föld felé, ahová Mikulás apó mutat.

— Látjátok azt a sárgolyóbist?

— Látjuk! Látjuk!

— És rajta azt az izzó sötét foltot?

— Azt is! Igen!

— A föld foltja! — mondja egyik kis angyalka.

— Valami mély vulkánkráter! — véli a másik.

— Óriási kiégett sivatag! — találgatja a harmadik.

Mikulás apó szemöldöke összehúzódik:

— Egyik se! Nem találtatok el! Az Csonkamaqarország. De jól mondtátok mégis: a föld foltja és vulkánkráter. Csak az tévedett közületek, aki kiégett sivatagnak mondta, mert

a föld legszebb és legdusabb mezői, legvirulóbb rétjei ott vannak. Ott terem a legjobb buza s a legtüzesebb bor... Ott dolgoznak tavasztól ősziig...

— Boldog ország lehet! — tapsolnak a kis angyalkák.

Mikulás apó tenyerébe rejti a homlokát s elhallk a hangja:

— Tévedtek, kis angyalkák. Az most a világ legboldogtalanabb országa. Prédája és zsákmánya a többinek. Buzáját nem veszik, borát nem viszik. Aki ott dolgozik, munkája csak küzdelem, nem megbecsülés, öröm és érvényesülés egyben. Annak a szép és termékeny földnek a mivelője az emberiség mostohagyereke ma, mert a jóság és belátás meghalt a földön, az önzés, irigység és kapzsiság uralkodik.

— És kik ennek az okai? — kérdik az angyalok.

— Azok a fényes foltok, ott! — mutatja Mikulás — ahol az arany uralkodik s ahol, ha így megy tovább, a jövő borzalmas háboruja készül.

— Jaj! Akkor csak sok szívet készítsünk, teli jósággal! — kiabálják a kis angyalkák.

— Ugy van! — dörmögi Mikulás apó — hogy a munka és kenyér becsülete helyreálljon, mert ott kezdődik a szeretet és megértés.

No, nincs is több szó a mennyei műhelyben. Dolgoznak a kis angyalkák éjjel-nappal. Mikulás apó pedig a puttonyát erősíti, hogy a sok szív, ami hiányzik a földről, elférjen benne.

MÉZES JÁNOS.

Lehullott a tiszaparti...

Lehullott a tiszaparti
Füzesnek a lombja,
Az őszi szél, Isten tudja,
Merre, hová hordta?
Nem hallom a kakuk szavát
Csupasz füzeságon,
Őszi szél zokog helyette
A lefosztott fákon...

Hová lettél, kakuk madár,
Füzesek lakója?
Hová lettél csókjainknak
Pontos számadója?
Te tudhattad csak egyedül
A csókjaink számát,
A szerelmes nyári esték,
Csókos esték látát...

Irta: CSIPAI MIHÁLY
(Csongrád).

Kolauch-faiskola (Szeged)
nagyválasztéku és elsőrendű
növényanyaggal szolgál.

SZIVÁRVÁNY ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

A furcsa óra

A szobában esend van. Az apa újságot olvas, az anya kézimunkázik, az öt éves Jani, meg a hároméves Kató a medvebőrön ülnek és játszanak.

Máskor már régen megbubolták volna egymást, de mikor a papa otthon van, akkor esendesek, érzik, hogy náluknál nagyobb hatalom is van.

Az asszony szorgalmasan dolgozik s mikor a Kató ingecskéjére már jókora cakk csipkét horgolt, az ura felé fordul és megkérdezte:

— Hány óra?

Az ember előveszi az óráját, ránéz, félszeme már az újságban van, feleli:

— Fél.

Csend.

Kató felemeli borzas kis fejét, látszik rajta, hogy valami erősen foglalkoztatja, gondolkodik. Mivel pedig nő, magától értetődik, hogy kíváncsi is. Mivel pedig kíváncsi, hát Jani felé fordul és megkérdezi tőle:

— Te, Jani! ... Mitől fél apuka órája?

Most Jani gondolkozik pillanatig, az tán felveti fejét és megmondja a titkot:

— Attól, hogy a nagymutató eléri a kicsit.

A flamingó

Két öreg magyar feljött Pestre, hogy illetékes helyen érdeklődjenek, hogy mi lesz a földadójukkal. Mit kell fizetniük és mit nem. Dolgukat hamarosan elvégezték s mert a vonatjuk indulásáig még jó pár órai idejük volt, hát elballagtak az Állatkertbe. A koma a mult héten olvasa az újságban, hogy a madarászok Afrikából flamingó madarat hoztak s ott meg lehet őket nézni.

Hát elmentek.

Aznap délután a kötéláncos produkálta magát a tó felett. A látványosság hírére pedig a kíváncsi gyerekek csapata rettenetesen ellepte az utakat.

A sógor mérges volt. Akármerre lépett, mindenhol gyerekebe ütközött. A tarisznyája hol jobbra, hol balra billent, úgy, hogy szegény feje a könyökével alig győzte már visszataszítani.

Mikor aztán az ór utasítása szerint a tóhoz értek, hogy a flamingót megtekintsék, ott még több gyerek volt.

Végre, mikor nagy huzavona után a korláthoz jutottak, a gólya éppen akkor kezdett kelepelni és irtalmatlanul verdeste a szárnyát.

A koma az ismerős hangra igen megörült és elkurjantotta magát:

— Nézd a, komám! — mutatott a gólyára — mennyi gólya!

— Na, lám! — bölintott a sógor s mintha hirtelen megértett volna valamit, mérgesen ellődött maga mellől egy rövidnadrágos, lábatlankodó gyereket, aztán felmordult:

— Azért is van itt ennyi mihaszna gyerekek!

NYÁRY ANDOR.

A helyes táplálkozásról

A rendszeres és helyes táplálkozás erőben tartja testünket, fokozza munkaképességünket és ellenállóvá tesz a betegségekkel szemben. Jó táplálkozás alatt azonban nem azt értjük, hogy a nap legnagyobb részét evéssel töltjük és ételünk uszsanak a zsirban és tejfelben, mert azokkal legfeljebb a gyomrunkat ronthatjuk el, hanem arra törekedünk, hogy étrendünk változatos legyen és tápláló anyagokból legyen összeállítva.

Ne főzzünk sokfélét, de amit asztalra adunk, az izletesen legyen elkészítve. Paprikát, borsot, hagymát csak mértékkel használjunk, mert a fűszerek izgatják az emésztőszerveket.

Ha csak tehetjük, gyakran főzzünk jó erős huslevest, de ha leveshushoz nem jutunk hozzá, sokféle izletes hamis levest is pótolhatjuk azt. A főzelék soha ne hiányozzék asztalunkról, a leszótt vagy megaszalt zöldségfélét egész télen át használhatjuk. A hust mindig alaposan főzzük vagy süssük meg, egyrészt, mert így könnyebben emészthető, másrészt, mert a yers husban különféle fertőző csirák lehetnek, melyek betegséget okoznak. A hus vásárlásánál vigyázzunk, mert a romlott hus súlyos mérgezést, sőt halált is okozhat. Sokféle hust, kolbászt salétrommal pácolnak, s az ilyen hus, ha megromlik, nem változtatja el színét, azért kétszeresen óvatosak legyünk a pácolt hus vásárlásánál. Vigyázni kell még a hal és gomba beszerzésénél és a belőlük készült ételeket soha se tegyük el másnapra.

A tej nyersen táplálób, mint fel-

főzve, de csak akkor fogyasszuk forralatlanul, ha az állatorvos véleménye alapján biztosak vagyunk benne, hogy tehenünk teljesen egészséges és a tejet nagyon tisztán kezeljük. Ellenkező esetben súlyos bajokat okozhat. Felesleges azonban a tejet hosszasan forralni, mert annál többet veszít tápértékéből. Ételek készítéséhez használhatunk lefőlőzött tejet, de csecsemőknek sohase szabad ilyen tejet adni.

A gyurt és kelt tészta nehezebben emészthető, azért gyengegyomruak ne igen egyenek ilyesfélét, vagy pedig a gyurt tésztát főzés után hagyjuk odasülni kissé a sütőben. Betegnek részére a tésztát nem élesztővel, hanem tojással készítjük.

Az egészséges gyümölcs, zöld saláta, paprika, uborka sok vitamint tartalmaz s amennyire csak lehet, telen se hiányozzék asztalunkról.

Végül ügyeljünk mindig az ivóvíz tisztaságára és a kutunk mindig fedve legyen.

Akármiilyen egyszerűen élünk is, amit betálatunk, azt izletesen és pontos időre készítsük el, mert a rendetlen étkezés is árt az egészségnek.

Különös figyelmet fordítsunk a gyermekek rendszeres táplálására és ne engedjük meg nekik, hogy a rendes étkezési időn kívül cukorkákkal és torkoskodással elrontsák étvágyukat.

Ételreceptek

Nyulbescinált leves. A megtisztított nyul hátsó, vagy első combjáról leszedett hust kockára vágva sósvízben megfőzzük, zsemlyeszínű rántást készítünk, melybe kevés vöröshagymát, sárgarépát, petrezselymet, zellert adunk és berántjuk vele a levest.

Töltött kalarábé. 12 darab kalarábét megtisztítva kifurunk, azután félkiló darált sertésus, 12 deka rizs, kevés bors és só keverékével megtöltjük. Világos rántással berántjuk, kevés sóval és cukorral ízesítjük és fedő alatti puhára főzzük. Tálaláskor egy deci tejjel adunk hozzá.

Turós palaesinta. 30 deka lisztet 2 darab tojással, tejjel, kevés sóval és cukorral simára keverünk és zsírral vékony palaesintára sütjük, majd megtöltjük a következő töltelékkel: fél kiló turót áttörünk, 2 tojássárgáját elkeverünk 12 deka cukorral, kevés cironhéjjal, hozzáadjuk az áttört turót, a 2 tojás kemény habját és esetleg pár deka mazsolát.

A legedesebb magyar babapár az Iparművészeti Társulat budapesti mintakiállításán.

A „VASÁRNAP”

szerkesztősége
és kiadóhivatala:

Budapest,

D., Báthory-utca 24

H I R E K

Schandl Károly dr. Szegeden. Schandl Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója, a szegedi szövetségi intézmények megszemlélésével kapcsolatban a *Gazdasági Egyesületben* beszédet mondott, ahol állást foglalt a versenytermelés mellett. Jellemezte a gazdaadósságok rendezését, ami két évi nyugalmi állapotot biztosít. Arra a kívánságra, hogy a kormány szüntesse meg a védett és nem védett birtok közötti különbséget, azt felelte, hogy bár a nem védett birtoknál a hitelező felmondhatja a hitelt, alig lehet elképzelni, hogy erre sor kerüljön. Kétségtelennek mondta azonban, hogy a védett birtokokkal együtt jár az új hitelek teljes megszűnése.

Hogyan működjenek a mezőgazdasági bizottságok? Ezen a címen időszerű kis füzet jelent meg Faber György kamarai fogalmazó tollából. A mezőgazdasági bizottságok ugyanis 1934 elején újalakulnak, s a szerző ezt a füzetét az új vezetőség számára írta. Közérthetően, kérdés-felelet alakjában dolgozta fel anyagát, tartózkodva az elméleti fejtegetésektől, tisztára gyakorlati alapon. Igazi gyakorlati útmutatót ad az új választáson bekerülő elnökök kezébe, akik a kis füzet alapján könnyű sikerrel el tudnak igazodni s tevékenységük folytatásában hasznos támasztékot kapnak. Röviden, de mégis részletesen felsorolja, hogyan gyakorolja a mezőgazdasági bizottság az érdekvédelmet, miképp legyen a kamara végrehajtó szerve, hogyan mozdítsa elő a mezőgazdasági kulturát és milyen módon folyjon bele a termelés irányításába és a gazdatársadalom megszervezésébe. A füzet az Alsóduinántuli Mezőgazdasági Kamarától (Kaposvár) szerezhető be.

Darányi Kálmán államtitkár Kövágóörs diszpolgára. Darányi Kálmán miniszterelnökségi államtitkárt november hó 23-án, Budapesten népes küldöttség kereste fel, hogy átadja neki Kövágóörs község diszpolgári oklevelét. A küldöttséget Novák Elek evangélikus lelkész vezette. Az ünnepi beszédek elhangzása után Darányi Kálmán vendégül látta a küldöttség tagjait.

Két gyermek szerelni öngyilkossága. November hó 22-én este a budapesti London-szállóba beállított egy fiatal fiú és egy leány. Azt mondták, testvérek, lekötötték a bieskei vonatot, szállást akarnak. Gyanútlanul szobát nyitottak számukra. A bejelentőlapot László Béla és László Anna névre állították ki. Hajnalban azután mindkettőjüket eszméletlenül találták a szobában. *Lugkőoldattal megmérgezték magukat.* A mentők a Rókus-kórházba vitték őket. Megindult a nyomozás és megállapították, hogy a fiú László Béla 16 éves gyakornok, László József gépész fia, a leány pedig Lócsi Anna 14 éves tanuló, Lócsi Mihály tűzoltó gyermeke. Szülei a Palotai-ut 73. számú városi telepen laknak. A fiatalok megismerkedtek, gyerekfejvel regényes érzéseket tápláltak egymással szemben. A szülők tiltották őket a barátkozástól, erre eljöttek hazulról és *elkeseredésükben követtek el az öngyilkossági kísérletet.* A fiú november hó 25-én hajnalban meghalt, a leány néhány nap múlva ugyancsak kiszenvedett.

Zavaros Aladár volt polgármestert nyolchónapi börtönre ítélték. Az elmúlt héten hirdette ki a budapesti büntetőtörvényszék Zavaros Aladár volt székesfehérvári polgármester bűnügyében az ítéletet. A törvényszék Zavaros Aladárt bűnösnek mondta ki egyrendbeli hivatali sikasztás büntetésében, közokirathamisítás kísérletében, hitelezési csalás vét-

ségében és hűtlen kezelés büntetésében és ezért öt összbüntetésül *nyolchónapi börtönre* ítélte, amelyből az eddig elszenvedett vizsgálati fogsággal öt hónapot és 13 napot kitöltöttek vett. Zavaros társai: *Pintér János* egyhónapi fogházat, *Hirschhorn Gyula* 3 hónapi fogházat kapott. Az ítélet még nem jogerős.

Varga András telkibányai olvasónk (Abauj vármegye) közli velünk, hogy *50 métermázsa kerti szénája eladó.* Érdeklődők forduljanak közvetlenül a megadott címre.

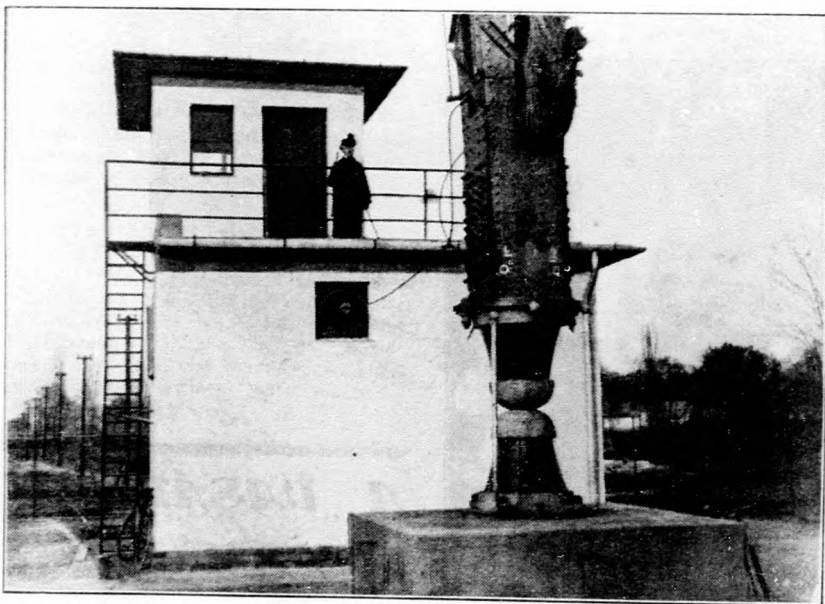
Villamoskarambol husz sebesülte. November hó 22-én reggel 7 óra 20 perckor érkezett a *soroksári fegyvergyári* megállóhoz a pestszenterzsébei körvasut egyik szerelvénye. Pár percig vesztegelt a vonat az állomáson, mikor ugyanezen a sínpáron odaérkezett a ráckevei helyiérdekű vasut 175. számú vonata. *A ráckevei vasut belefutott az előtte álló körvasuti vonatba.* A pestszenterzsébeti vonat utolsó kocsija súlyosan megrongálódott és egész sereg utas megsebesült. Az állomásfőnök azonnal értesítette a mentőket. Rövidesen hat mentőautón orvosok érkeztek és első segítségben részesítették a sebesülteket. *A mentők husz sebesülte a budapesti Szent István-kórházba vitték.* Három sebesülte bekötözés után elbocsátottak, a többieket ápolás alá vették.

Endre László jubileuma. Vitéz Endre László dr., a gödöllői járás főszolgabírája, most érkezett el hivatalbalépése tizedik évfordulójához. Ez alkalomból diszközgyűlésen ünnepelték Endre Lászlót, akinek érdemeit *Friedrik Ágoston* cinkotai főjegyző méltatta.

Méhesalodokat jutányos áron ajánl *Albrecht Antal* méhész, *vajtai* (Fehér megye) előfizetünk. Érdeklődő olvasóink forduljanak közvetlenül a megadott címre.

A németek térhódítása Baranyában

A hajdani gyönyörű magyar *Baranyában* a fajpusztító átkos „*egyke*” miatt a németek mindenütt mindinkább ellepik a lakosságukban már fogyó magyar falvakat. Szorgalmasak, összetartók s így rövidesen mindenütt lefoglalják a vezetőserepet. A sárgagombos, világoskék mándlijukat, hosszszáru harisnyájukat, térdig erő bugyogójukat, csattos cipőjüket azonban már rég elvetették, a férfiak mindenütt pantallóban, vagyis „*Pistolenhosen*”-ban járnak. A simára beretvált arc divatja is elmúlt, általában bajuszt viselnek. A nők ragaszkodóbbak a női viselethez, mondhatni, kizárólag a „*blaufärbere*” (kékfestők) készítette anyagokból ruházkodnak. A *szénes papushoz* fehér harisnyát vesznek. Bokáig erő szoknyájuk felett széles, mustrás kötényt s a fehér, ujjas ing felett tarka berlini kendőt viselnek. Simára fésült hajuk „*copfban*” lóg, vagy sűrű fonásban a fejre csavart. Fehér zsebkendőjükön kedves himzések vannak.

A rádió új antenntornyának vége: két porcellán félgömb, melyeken az egész építmény nyugszik

Az antenna mögött van a csendőrségi őrház.

Költészet ...

Költészet, te virágos ág,
Dalos cifra nyomorúság,
Meddig uralod még lelkeim?
Veled tartva koldus lettem.

Ruhám foltos, tarka-barka,
Cipőmnek is lukas talpa,
A víz rajta ki s befolyik,
Kalapom is rogyadozik.

Kenyerem pedig a fogyó hold,
Mindig kevés, sok csak a gond.
Felőröli már idegem
S Te ezt elnézed ridegen.

Avagy kincsed néked sincsen,
A Te vagyond a nincsen?
Költészet te virágos lomb,
Aki veled tart, mind bolond.

Irta: MISIK JÁNOS
(Mezőtúr).

PÁSZTORTŰZ

A néprajz és az iskola

A magyar iskolának, a magyar tanítónak egy alapvető hiányosságát tették szóvá a Szeged-kerületi tanítói szemináriumon. A magyar néprajzi, a magyar etnografiai ösmerek ezek, melyekről — noha a világ népeinek minden különbségétől hangosak az iskoláink, az elemi-, közép- és főiskoláink, maga az egyetem! — a századok mulásával sem igen esett komoly, következetes, céltudatos szó, még kevésbé tanítás.

— Az ösmerd meg tenmagadat! — minálunk a magyar nép életével, szokásaival, hagyományával, stb., kapcsolatosan elhangzó szólam volt. El is jutottunk, le is jutottunk, ki is vetköztünk mindenünkből odáig, hogy maholnap, csak a muzeumokban találjuk, csodáljuk és siratjuk a néplelet megfoghatkozott, a pusztulás szemétdombjairól összeszedezett drága kincseit, a gramofonlemezekre szegezett meséit, nótáit fájdalommal hallgatni!...

Méltó azért hálásan felemlíteni Bálint Sándor dr. szegedi tanítóképző intézeti tanár mostani előadását, melyet „Az etnografia és a tanítóképző-intézet” címen tartott. Mélyreható tudással kimutatta ugyanis, hogy az etnografia rendszere mennyire egyezik a tanítóképzés programjával. Hangsúlyozta a néprajzi szükségességeket a tanítóképzésben; mert a tanítóképzésnek úgy kell bemutatni a népet, mint amelynek nemcsak a politikában, a tudományban, hanem az iskola tantárgyai között is helye van!...

Ezt a nevet, a Bálint Sándor tanár ur nevéét is — édes testvéreim — vessük a szívünkbe, őrizzük meg a legszebb emlékekben. Ez a derék szegedi tanár is egyik igazi barátja, őszinte értékelője a mi népünknek.

MÓRICZ PÁL.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Kevesebb burgonya és tengeri termék, mint tavaly.

A hivatalos vetésjelentés szerint a takarmánykészletek, Győrmege kivételével, mindenütt elegendők a kiteleltetéshez s több helyen főleg is mutatkozik. A jószág egészségügyi állapota általában kielégítő. A legutóbbi becslés szerint a burgonyatermés mintegy 1,618,000 mázsával csökkent a négy héttel ezelőtti becslés adataihoz képest. Csökkent a tengeri terméskünk is. A legutóbbi adatok 6,652,300 mázsával a múlt évinél kisebb eredményről adnak számot. Cukorrépból 926,000 mázsával több termelt az idén, mint tavaly.

Termelési szerződés olajmagvakra, kenderre és lenre.

A belföldi növényi olajgyárak a jövő évben 10,000 kat. holdra kívánják a szerződést kötni és métermázsánként 26 pengős fix árat ajánlanak. A kendergyárak kb. 11,000 kat. hold területet jelentettek be, mint amelyre szerződést kötni hajlandók. A lenrost feldolgozó gyárak az elsőosztályú lenkőrőért métermázsánként 8 pengőt ajánlanak.

Gazdahét a Köztelken.

Az OMGE gazdanapjai december hó 5-én kezdődnek meg a Szesztermelők Egyesületének ülésével. December 6-án tartja ülését az OMGE egyesületi tanácsa. Hetedikén tart ülést a közgazdasági szakosztály és az üzemi számtartási szakosztály, 8-án az OMGE mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi szakosztályának és a Gyümölcsstermelők Országos Egyesületének gyűlése, 9-én a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi szakosztály gyűlése, az OMGE igazgatóválasztmányának hetedik rendes gyűlése és az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály gyűlése, 10-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az OMGE közgyűlése, délután 4 órakor a GEOSz nagygyűlése, 11-én a tejjgazdasági bizottság és a lótenyésztési bizottság ülése, 12-én a mangalicatenyésztők közgyűlése lesz.

Jó hangszerezen játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangut, igazán olcsón Reményi országos hírű hangszertelepen vásárolhat Budapest, VI./15., Király-utca 58—60. Kérjen díjmentes 51. számú árjegyzéket, abból választhat.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Aki az adóját az év végéig rendezte, milyen adókedvezményben részesül? Akinek pedig az adót túl magasán állapították meg, hova kell fordulnia? (H. J., Gered.) — **Felelet:** A rendelet értelmében 2 százalékos kedvezményben részesül az, aki adóját november hó 15-ig rendezte. Fellebbezéssel az illetékes pénzügyigazgatósághoz fordulhat.

Kérdés: 1. Az O. F. B. által kaptam egy hold földet és egy házhelyet, szeretném a gyermekeimre átíratni, hogy lehetne ezt? 2. Egy ember agyvérzésben halt meg, végrendeletet hagyott hátra. Megtámadható-e a végrendelet, mivel a halotti bizonyítványt csak a kerületi orvos és nem a járási tisztviselő állította ki? (U. J., Nógrád.) — **Felelet:** 1. For-

duljon kérvénnyel az O. F. B.-hoz. 2. Az agyvérzés nem gyengeelméjűség. Ha tehát az illető az agyvérzés dacára tudott végrendeletet, vagyis akaratát kinyilvánítani, úgy a végrendelet megállhat.

Kérdés: Milyen százalékok jár a vett föld után, örökölt föld után és az ajándékba kapott föld után és hova kell fordulni, hogy elengedjenek belőle? (Sz. J., Nagyrét.) — **Felelet:** Az adásvételi szerződés útján átruházott ingatlan után az illeték 6 százalékos, amihez még a városi, illetve községi átírási illeték jön még hozzá, ami különböző. Az örökösödési, illetve ajándékozásai illeték egyrészt az örökölt vagyon értéké, másrészt az örökölt, illetve megajándékozott rokonsági kötelék szerint változik, azonban az adásvételi szerződés illetékénél kisebb sohasem lehet.

Kérdés: Hány hold föld után jár és mennyi jövedelem-, vagyon-, inség- és szükségadó? (R. M., Zemplénvárd.) — **Felelet:** Jövedelemadó 1000 P évi jövedelemtől, vagyonadó 5000 P vagyonértéktől kezdődően jár. Az inség- és szükségadó a többi adók után igazodik.

Kérdés: Szüleim 1912. évben meghaltak és az árvaszék összes ingó- és ingatlan vagyonomat eladta, mely összeg azonban elvesztette értékét, hova forduljak segítségért? (W. J., Szécheny.) — **Felelet:** Forduljon kérésével a Kormányzóné Ófőméltósága segélykezőjéhez. Bővebbet róla a Vasárnap október 22-iki számában talál.

Kérdés: Ausztriában vett kerékpárt hogyan hozhatom be vámmentesen, keresztül a határon? (N. J., Csörötnek.) — **Felelet:** Vámmentesen nem lehet.

Kérdés: 1. 2000 korona értékű hadikölcsön kötvényem van, kaphatok-e segélyt ezen a címen, ha igen, hol, mikor és hogyan kell kérni? 2. Zoller Antal „Mehész Újság” című lapját beszüntette? 3. Balog Bálint méhészeti szakirónak mi a címe és van-e lapja? (F. S., Csót.) — **Felelet:** Kaphat, ha igazolni tudja, hogy segélyre szorul. Ebben az esetben a jegyzői hivatalban, erre a célra szolgáló nyomtatványt kell kitöltenie, melyet azután hivatalból megküldenek a Pénzügyminisztérium Központnak, mely intézet a belügyminisztérium jóváhagyása után a segélyt kiutalja. 2. Igen, beszüntette. 3. Balog Bálint, Galánta. Lapja nincsen.

Kérdés: Hol lakik dr. Gálfy Sándor, az elhunyt Gálfy Dénes, volt országgyűlési képviselő fivére? (N. L., Csoma.) — **Felelet:** Hollán-utca 3.

Kérdés: Hol lehet a rokkantjelvényt megszerezni? (K. P., Égethalm-puszta.) — **Felelet:** Megkaphatja a „Hadiözvegyek és Hadiárva Országos Nemzeti Szövetségének” központja (Budapest, VI., Benzúr-u. 2.) cím alatt. A kis jelvény ára 50 fillér, míg a nagy jelvényé 1.50 pengő. Egyben itt közöljük, hogy a naptárt megkapja és másik kérését a megfelelő helyre előjegyzés végett eljuttattuk.

Kérdés: 1. Hol kapható és mennyiért öszibarackfák kezelésével foglalkozó könyv? 2. Mikor jár le az előfizetésem? (Vitéz K. J., Domszóló.) — **Felelet:** Ajánljuk Lechner: „Öszibarack termesztés” című munkáját, ára 5 pengő és 30 fillér portóköltés előzetes beküldése mellett, kiadóhivatalunkban megkaphatja. 2. 1933 február hó 28-án.

Kérdés: 1. Mikor jár le az előfizetésem? 2. Hol kaphatom és mennyiért a „Cine mintje” (Ne feledd el) című könyvet? 3. Miért olyan drágák a Tandés-

adában ajánlott könyvek? 4. Mi az értelme a mecenás szónak és honnan származik ez a kifejezés? (M. J. Sur.) — **Felelet:** 1. 1934 február hó 28-án. 2. Nem kapható, kifogyott. 3. A könyvek nem a „Vasárnap” kiadásai, hanem különböző kiadóktól valók és így az árakat ők állapítják meg. 4. Mecenás római főúr volt, aki egész vagyonával írókat és művészeket támogatott és így nevét Horatius római költő egyik ódájában az utókor részére megörökítette. Azóta azokat, akik általában a jótékonyág terén kitűnnek, mecenásoknak szokták nevezni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. K., Tizsasúly. Közlünk belőlük. — **Ö. R., Vésztő.** A rejtvény kissé könnyű, de majd megnehezítjük. Köszönjük szíves fáradozását, csak kitartás! Az ilyen munka végül mégis csak sikert arat. — **K. J., Kistelek.** December hó 31-ig 3 pengő az Ön hátraléka. — **A. T., Cigánd.** Előfizetése jövő évi március hó 31-én jár le. — **K. D., Beszterec.** Egzösen kezdetleges próbálkozások. A versírás elsajátítható szabályaival (ütem, mérték, rím) tisztában kell lenni. Tessék egy verstant áttanulmányozni s csak azután versíráshoz fogni. — **Cs. T., Tiszabő.** Közlünk belőlük. — **R. J., Székesfehérvár.** A naptárban azoknak a költeményeit közöljük, akik a legkiválóbbak és — lehetőleg — újhangot, újírányt írtak meg versoraikban. Ön a költészet terén meg kezdő, tehát verse ebben a tanulmányban nem jelenhetett meg; csupán több társával együtt nevét említettük meg. Verseiből egyébként közlünk a lapban. — **V. D., Kisbodak.** Örömmel köszöntjük Önt újra táborunkban. Reméljük, hűsége barátot fog találni lapunkban. — **T. J., Kerka-köd.** Ha az Ön felhívására legalább tízen táborunkba lépnek, nem zárkozunk el kérése teljesítése elől. — **Ifj. M. M., Mesterszállás.** Egyik sem vált be. Önnek még sok jó verset kell olvasnia és egy verstant áttanulmányozni, míg versírási gondolat. — **N. L., Pécel.** Szó sincs arról, hogy elmúljon. Csak tessék továbbra is felkeresni bennünket; örömmel látjuk írásait, sőt naptárunkba egyik versét beiktattuk. — **N. G. D., Szentgál.** Előfizetése lejár 1934 január hó 31-én. — **K. J.-né, Szentés.** Előfizetése 1934 március 31-ig van rendezve. — **M. J., Sur.** Előfizetése 1934 február 28-ig rendezve van. — **N. A., Páhi.** Mai számunkban kimerítő ismertetést közlünk erről a kérdéstről; tessék gondosan áttanulmányozni. — **Nádudvari előfizető.** Közölje velünk, hogy herefejtőt vagy lucernamag örlőt kíván-e és milyen a cséplőgép, melybe be akarja szerelni, mert lucerna-cséplőgép nem létezik.

Arany- és ezüstpénzek ára

1933 november 28-án.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 28 fillér; kétkoronás 56 fillér; ötkoronás 1 pengő 46 fillér; régi egyfintos 76 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 30 pengő 90 fillér; 10 koronás 15 pengő; Napoleon-arany 30.85—30.70 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 2 pengő 90 fillér.

Szinarany kilogrammja: 5145—5150 pengő.

Szinezüst kilogrammja: 69 pengő.

T R É F Á K

A szórakozásnak ára van.

Bíró: Anyósa bántalmazásáért ötven pengő és ötven fillér pénzbüntetésre ítélem.

Vádlott: Az ötven pengőt értem, de miért kell még ötven fillért is fizetnem?

Bíró: Hja, ez a fényűzési adó.

Rossz lelkiismeret.

— Mondd csak, papa, alá tudod te behunyt szemmel is írni a nevedet?

— Hogyne, fiacskám.

— *Hát akkor ird alá úgy az iskolai értesítőt.*

Jó orvosság.

— No, mi az, nénike, használt az orvosság?

— Nagyszerűen. Bevettem három kanállal, azonnal elmúlt a köhögésem, két kanállyal bedörzsöltem a térdem és meggyógyult a reumám és a megmaradt port kitűnően felhasználtuk *külinspucolásra* . . .

Rossz szokás.

A feleségemnek rossz szokása van. Csak reggel négy óra tájban szokott lefeküdni.

— És mit csinál reggel négy óráig?

— *Várja, amíg én hazajövök.*

Nem tévedés.

A ruhatárban egy ur megszólít egy másikat:

— Bocsánatot kérek. Nem Kovács Dániel urhoz van szerencsém, Szekszárdról?

— Nem! — feleli bosszusan a kérdező. — Tévedni tetszik!

— Én magam is azt hiszem, — felel barátságosan a kérdező — mert Kovács Dániel Szekszárdról, az én vagyok és enyém az a felöltő is, amit éppen fel tetszett venni! . . .

Ne tessék hizelegni

A *lelkipásztor*: Ember, ember, mikor javul meg maga? Életemben nem találkoztam még egy emberrel, aki annyit ivott volna, mint maga!

A *részeges* (szerényen): Oh, főtisztelendő ur, ne tessék már *ilyen szépeket mondani*.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Falun van ének om
(ó—o)

(Beküldte Németh Emmy Récalmárról.)

2. Szórejtvény.

angol perje G
(é=e)

(Beküldte Szűcs János Perekedről.)

3. Szórejtvény.

perje V nagy Bandi L mélyít
(a=á)

(Beküldte Takács Andrásné Kecelről.)

4. Szórejtvény.

nagyobb mint a király prézli

(Beküldte Farkas László Sárospól.)

5. Szórejtvény.

BAN és ben

(Beküldte Szabó István Gencshátpusztáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával az 52-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 46-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Minden kezdet nehéz.** 2. Szórejtvény: **Köszeg.** 3. Szórejtvény: **Dunaág.** 4. Szórejtvény: **Künn a farkas, benn a bárány.** 5. Szórejtvény: **Borneo.**

Megfejtették: Kovács János, Szép Ferenc, Nagy Péter, Bíró Irén, Szalay Gábor, Pataky Dénes, Piros Gábor, Günther Ferenc, Pentelei Antal, Mézes Erzsébet, László Irén, Kardies Ernő, Sudár Ferenc, Csicskár Ferenc, Tökés Dániel.

Jutalomkönyvet nyertek: Kardies Ernő (Göngyös) és Mézes Erzsébet (Budapest.)

A 47-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a jövő héten közöljük.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, december hó 3-án. Állat- és kirakodóvásár: Baja, Fülöpzállás, Kisudorozsma, Monor, Turkeve.

Hétfő, december hó 4-én. Állat- és kirakodóvásár: Balassagyarmat, Békéscsaba, Dunapentele, Fertőszentmiklós, Harkány, Nyiregyháza, Pécs, Sajószentpéter, Sajóvárvány, Tiszaörs, Vámosmikola. — **Állatvásár:** Eger. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Csákvár, Zirc.

Kedd, december hó 5-én. Állat- és kirakodóvásár: Beled, Békéscsaba, Nagycsed, Sellye. — **Állatvásár:** Szikszó. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Nagykanizsa, Zirc.

Szerda, december hó 6-án. Állat- és kirakodóvásár: Békéscsaba, Hajdunánás, Jászberény, Tapoleca, Ujmalomsok. — **Állatvásár:** Hajdunánás, Miskolc. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Lenti, Szekes.

Csütörtök, december hó 7-én. Állat- és kirakodóvásár: Nyirbátor, Onod, Pacsa. — **Állatvásár:** Cellőmölk, Tiszafüred. — **Marha- és kirakodóvásár:** Kis-komárom.

Péntek, december hó 8-án. Állat- és kirakodóvásár: Sükösd.

Szombat, december hó 9-én. Állat- és kirakodóvásár: Barcs.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY ★ ANGOL BÓLFORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (52)

— Cardon pontos hivatalnok ember, aki kitartó munkájának eredményét, minden bizonyjal jegyzőkönyvbe és irásokba foglalja és ha egy kissé körülnézne az íróasztala fiókjában, bizonyosan egész sereg reámvonatkozó feljegyzéseket találna. Engem is érdekelnek ezek a dolgok, mert hisz hetek óta valóságos hajszát folytat ellenem ez a rendörkopó és bár egy cseppet sem félek tőle, de megnyugtató lenne számomra, ha beláthatnék kissé a kártyáiba.

— Aztán abbahagyta a tréfálkozást a professzor és komolyan megkért reá, hogy kutassam át a szobáját, Cardon kartárs. A többi aztán ismeretes ön előtt. Kétszeri látogatásom alkalmával átnéztem a feljegyzéseket, megcsináltam a magam jegyzeteit s azok egy részéből jelentést szerkesztettem a professzor számára. Majd az ő utasítására a jelentésemben foglalt adatokat lemásoltam egy kis zsebnotezbe, amit azután be kellett csempésznem az ön íróasztala fiókjába, a jegyzetsomói közé, ilyen finom és előkelő módon akarta ugyanis a professzor értésére adni, hogy tudomása van az ellene gyűjtött adatokról, e titkos feljegyzések tartalmáról.

— Nem sokkal a második betörésem után, ismét heves jelenelem volt a professzorral a százezer frank miatt, amit a titkos iratokért kértem. Ez alkalommal úgy rendeztem a dolgot, hogy szakításra kerüljön kettőnk között a dolog, mert megért a helyzet arra, hogy nyílt sisakrostélylyal folytassam a harcot. Kölsönösen megfenyegettük egymást és elváltunk. Ez tegnap történt. Ma hajnalban azután a professzor hirtelen meghalt. Öreg inasa futott hozzám a hírrel. Az első pillanatra mélységesen megdöbbsentem, mert eszembe jutott az a gondolat, hogy egyik legutóbbi álmatlan éjszakámon ötlött az agyamba, ami, azt hiszem, nagyon közel jár a professzor manővereinek igazi céljához. Eszembe jutott kinzóan, hogy micsoda sulyos, nehéz lavinát indított utnak ez a kártékony emberféreg és a pusztító lavina most már ellenállhatatlan erővel gördül alá, rombol, hengerel és öldököl akkor is, ha maga a kezdeményező

erő, az egész pusztulás tulajdonképpen megindítója, az értelmi szerző ki is esnék, el is pusztulna...

— Kétségbeesetten futottam a professzor lakására s megszokott, kerek toloszékében, üveges szemekkel, viaszszárgán, az agyszélhűdés minden jelével ott találtam egy töpörödött öreg embert, hófehér szakállal, jóságos arcvonásokkal — ki valóban feltűnően hasonlított a professzorhoz. Az első pillanatra magam is azt hittem, hogy a professzor s csak a kínos halál pillanatának torzítóükrje változtatta el és öregbítette meg ennyire arcvonásait. A következő pillanatban azonban elvontam a halott férfi térdéről a takarót és ekkor feltűnt, hogy ez az ember valóban béna volt. Már pedig én a professzorról tudtam, hogy csak alakoskodik a bénaságával, egyébként, ha magára marad, olyan fürge és ép, mint jómagam. Erre gondosan átkutattam a halott férfi ruhájának zsebeit s az ott talált fényképes iratokból, igazolványokból és egyéb jegyzetekből kétségtelenül megállapítottam, hogy az igazi Davis professzor hever holtan előttem. A hamuszürke, életelen, pergamentszerű arcvonások megmutatták, hogy az öreg professzor — ki az iratok szerint valóban igen magas életkoru lehetett — hónapok óta nem volt szabad levegőn, a pusztta négy fal között éledgett. Erre nyomban eszembe jutott, hogy a „professzor“ egyetlen lelket sem engedett a belsőbb szobába — könnyű volt most már levonni a következtetést, hogy ez az elvetemedett gonosztevő a lakásán őriztette a tehetetlen — béna és siketnéma — professzort. Bezárva tartotta, mint valami foglyot, kikényszerítette belőle a tudását, míg ő nyugodtan használta nevét, személyiségét, igazolványát és sűtkérezett a tudósnak kijáró hirnév melegében, mely egyszersmind pompás takaró is volt sötét üzelmei számára.

— Hogy ezután mi történhetett, azt nem tudom, csak annyit sejtetem, hogy minden valószínűség szerint az igazi Davis professzor hirtelen meghalt. Az is lehet, hogy valami titkos hatalommal eltették láb alól, felhasználván az agyszélhűdés ismérveit. A mi emberünk

persze ezt a körülményt is a maga javára aknázza ki, hiszen ugyanis égett már a talpa alatt a föld és Davis professzor halála most pompás alkalmat adott neki arra, hogy nyomtalanul eltűnjék.

— Ugyanis, amikor átkutattam a lakosztályt, az összes fiókok titkos rekeszeit üresen találtam. Minden íromány, feljegyzés, ami az őrnagy terveire vonatkozott és ezzel együtt minden értékesebb holmi is nyomtalanul eltűnt. Kivallattam a személyzetet, de csak annyit tudtam megállapítani, hogy az esti órákban különböző megbízásokkal mindnyájukat elküldte hazulról a professzor s amikor hajtáltájt hazatértek, úgy találták holtan toloszékében, ahogy e pillanatban is ott hevert... Nem volt mit tenni, értesítettem a rendőrhatalóságot a hirtelen halálról. A rendőri bizottság megérkezett, megtette a szükséges intézkedéseket. A professzort elvitték a bonctani intézetbe, a lakást és minden ingóságát lepecsételték, a déli lapok minden bizonyjal tele lesznek már a dugszdág, jótékony, tudós életü nábob hirtelen halálának hírével... Néhány nap mulva azután, amikor a hagyatéki bíróság intézkedni kezd, lesz nagy meglepetés és szenzáció, amikor kiderül, hogy a mesésen gazdagnak tartott Davis professzor könyvtárán és lakásberendezésén kívül egyetlen fillért sem hagyott hátra.

A detektív ámulva hallgatta a német rendőrfőnök elbeszélését s különösen a történet e legutolsó része, ami teljesen új volt előtte, lepte meg nagyon. — Hohó, itt baj van — gondolta. — Az üldözött vad egérutat nyer és megugrik!

— Akkor hát — kiáltott közbe szenvedélyesen — gyorsan intézkedni kell. Értesítjük a rendőrigazgatóságot, hogy gyors táviratok reppenjenek a határállomások felé... Fel kell tartóztatni minden áron az őrnagyot.

Perrin legyintett.

— Mindhiába — mondotta közvetlenül — nem volt nehéz megállapítanom, hogy a professzor éjszaka repülőgépen szökött meg és a gépet ismét csak Szidorovszky alvezredes vezette.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november hó 28-án.)

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. Buza: tiszai 77 kg-os 7.50, 7.80, 78 kg-os 7.60—7.90, 79 kg-os 7.70—8.80 kg-os 7.80—8.10, felsőtiszai 77 kg-os 7.35—7.60, 78 kg-os 7.45—7.70, 79 kg-os 7.55—7.80, 80 kg-os 7.70—7.95, jászági, fejmegyei, dunántúli, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 7.25—7.40, 78 kg-os 7.35—7.50, 79 kg-os 7.45—7.60, 80 kg-os 7.55—7.70. — Pestvidéki rozs 3.85—3.95, egyéb 4—4.10, *takarmányárpa* elsőrendű 6.70—6.80, másodrendű 6.50—6.60, sörárpa elsőrendű 10.50—11.50, másodrendű 9—9.50, harmadrendű 7.50—8.50, *zab* elsőrendű 7.70—7.80, másodrendű 7.60—7.70, tiszántúli *tengeri* 8.25—8.40, egyéb 8.25—8.40, *korpa* 5.45—5.55, 7. *liszt* 9—11, 8. *liszt* 7.55—8 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza márciusra 7.92—7.93, májusra 8.03—8.05, *Rozs* márciusra 4.73—4.74, *Tengeri májusra* 8.21—8.25, júliusra 8.50 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) Lőhere: Németországban az érdeklődés kissé megéledt és így az árak a közép-európai rendkívül jelentéktelen kínálat következtében némileg emelkedtek. A külföldi áremelkedést az angol, kanadai és Északamerikából származó nagyobb számú ajánlatok, melyek alapján Németország több tételt felvett az utóbbi napokban, hátrányosan befolyásolta. Ezzel szemben az európai északi államokból még az idény elején vásárolt tételek leszállítás körül a legnagyobb nehézségek mutatkoznak, ami szilárdítólóg hat a piacra. *Lucernamagban* az elhelyezés, sajnos, teljesen szünetel. *Balticmag* ára emelkedett, de továbbá is csak jó minőségű pimpinellamentes tételek keresetelt. *Tavaszi búkkönyben* az üzlet megindult, az árak változatlanok. — *A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersárúért, 100 kilónként, budapesti paritásban:* Repce 24.50—25.50, küles vörös 8—8.25, köles vegyes 7.50—8, lucerna 130—145, lőhere arankamentes 150—165, tavaszi búkköny 8.05—9.05, lenmag nagy 25.05—26.05, tökmag elsőrendű 23—24, másodrendű 20—21, napraforgó vegyes 10.75—11, kék mák 44—45, borsó: Viktória 10—11.05, expressz-borsó 15.05—16.05, bab: szokvány 11.05—11.75 pengő métermázsánként.

Abraktakamnyiac. Árpakorpa 7, borsóhész 5.60, buzakonkoly 5, konkolydara 6, lenmagpogácsa 13, napraforgópogácsa 9.50, repacepogácsa 7.65, rozskonkoly 4.65, rozskorpa 5.50, rozscsics 3.80, rozstakarmanyliszt 7, tökmagpogácsa 13 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4—4.60, (5.50), harmadrendű, csomagolásra 2.60—3.80, sarjuszéna 3.60—3.80, muharszéna 4.40—5.50, lucernaszéna 5.50—6.30, zabsóhűvelésű széna 3.60—5.10, alomszalma, elsőrendű 3—3.50, alomszalma másodrendű 2.50—3 pengő métermázsánként.

Cirokszakal takaró szalma átlagárban 18—20, bélésszalma átlagárban 8—10 pengő métermázsánként. *Cirok* mag 6-mag 4.50, uj-mag 4 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 40—44, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 38—40, másfél éves üszök 38—40, másfél éves tinók 38—42, fiatal, friss fejű tehén 55—65 fillér kilogrammonként, élősúlyban.

Borjuvásár. Élő borju, belföldi szopós, elsőrendű 82—86, kivételesen 88, másodrendű 76—81, harmadrendű 70—75 fillér kilogrammonként.

Vágómarhávájár. Tehén tarka, másodrendű 40—45, harmadrendű 36 fillér kilogrammonként, élősúlyban.

Sertésvásár. Prima 76—77, kivételesen 78, közép 73—75, silány 67—70 fillér kilogrammonként, élősúlyban.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 200—450, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 150—265, öszvér 50, alárendelt minőségű lovak 20—115 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldiek megfelelő prima, fiatal ürök, páronként 400, kg vagy azon felüli súlyban 44—50, prima fiatal bárányok páronként 75—80 kg között 36—40 fillér kg-ként, valamennyi gazdaságban, etetésitást után mázsálva, páronként 6 kg súlylevonással.

Gyapju. A hazai piacon a gyapjuárak változatlanok.

Nyersbőr. Marhabőr, minden súlyban, magyar 70—72, tarka 80—82, borjubőr, hosszú lábú 115—120 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. *Élő baromfi:* Csirke 0.65—1.70, tyúk 1.20—1.70, pulyka (kiseladással) 2.40—4.50 pengő darabonként. *Leölt baromfi:* Hizott lud és ruca 0.85—1.10, csirke 0.80—1.40, tyúk 0.80—1.10, hizott pulyka 0.80—0.90, sovány pulyka 0.60—0.70, libamáj 3—6 pengő kg-ként. Tojás kosárúru (100 darab) 8.70—9.50 pengő.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 32, lefölözött tej 6—10, tejszín 240—280, tejfel 120, centrifugált vaj kg-ja 170—200, szedett vaj 180—220, tehéntúró 110—120, juhsajt 110, grói 220—240, trappista 140—160, emmentáli 180—220 fillér kg-ként.

Halpiac. Ponty, élő, nagyság szerint 0.85—1.05, harsa 2—2.80 pengő kg-ként.

Zöldsg. Sárgarépa 4—7, petrezselyem 6—9, zeller 8—14, kalarábé (100 darab) 2—4, karfiol 6—10, vöröshagyma közönséges 3—4, vöröshagyma, makói 4—4.50, fokhagyma 11—22, cékla 6—12, fejeskáposzta 1.80—3.50, kelkáposzta 5—10, vöröskáposzta 6—12, fejesaláta (100 darab) 5—10, torma 25—120, burgonya, őszi rózsá 3.20—4, burgonya, nyári rózsá 4.50—5.60, Ella 3—3.60, kifli 6—10, champignon gomba kg-ja (kicsinyben) 1.40—2.40, fekete retek 8—14, hónapos retek (kicsinyben) csomóként 0.06—0.14, zöldpaprika (kicsinyben) kg-ja 0.16—0.80, tök (főző) 8—14, süttőtök 6—10, vajbáb (kicsinyben) kg-ja 0.60—1.50, zöldborsó (kicsinyben) kg-ja 0.60—1, sóska 14—20, paraj 8—12 pengő, nagybani árak.

Gyümölcs. Alma 20—105, birsalma 25—60, körte 20—100, naspolya 42—55, áfonya 60—80, szőlő 16—36, dió 90—120, gesztenye 30—40 pengő métermázsánként.

Paprika. *Termelői árak Szegeden:* Füzérpaprika, füzérenként 4.50—7.50, csemegepaprika 3.10—3.30, édesnemes paprika 2.65—2.70, félédes paprika 2—2.30, rózsapaprika 1.50—2, másodrendű paprika 0.65—0.90, harmadrendű paprika 0.35—0.45 pengő kg-ként. — *Kalocsán:* Csemegepaprika 2.50—3, édesnemes paprika 2.50—

2.65, félédes paprika 2.45—2.50, rózsapaprika 2—2.40, másodrendű paprika 1.20—1.60, harmadrendű paprika 0.60—1, csöves paprika 0.45—1.55 pengő kg-ként.

Borpiac. Kistermelőknél alacsony foku borokért, vasúthoz közeles helyeken, hektoliterfokonként 1.10—1.30 pengőt, 10 fok körüli borokért ennél többet is fizetnek. Uradalmi tételeknél alacsonyfoku áruként hektoliterfokonként 1.40, 10 fokos és ezenfelüli áruért 1.60—2 pengőt is fizetnek, különösen, hogyha a minőség jó. Mórrott, ahol idén elég nagy termés volt, az árak hektoliterenként 23—26 pengő körül mozognak, az áru 10.50—11 Malligandfokos. Gyöngyös vidékén általában 2 pengő körüli árat kérnek a termelők hektoliter fokonként, de a kereslet itt gyengébb. A nagykereskedelem azonban ezeken a helyeken csak már teljesen kész, kiforrított árut keres későbbi időpontra és egyelőre inkább csak vendéglősök vásárolnak kis tételeket 30—35 pengő körüli áron hektoliterenként. Jöminőségi óborban a kereslet még mindig tart, az árak hektoliterfokonként 2.40—2.60 pengő körüliek.

Szesz és szeszestalok. A fogyasztási szesz felemelése óta a szeszüzletben *finomított szeszben* a nagybani üzletmenet szünetelt és csak a többi szesz kategóriákban volt forgalom, a mult heti jegyzés szerint. A detailforgalomban is csendes volt az üzlet. *Gyümölcsépálinka.* Változatlan élénk kereslet folytán gyümölcsépálinka a legutóbbi árak mellett került forgalomba és *ujtörkölyben* 3 pengőn voltak árajánlatok. *Ujszilvórium* 3.40—3.50, *őnyári szilvórium* 4, *ő-kékszilvórium* 5 pengőn került forgalomba. *Borparlatban* élénkebb volt a vételkedv és 3.40 volt az ajánlat, magasfokuért még 3.50 pengőn is volt árajánlat. Az árak 10.000 literfokonként, III. táblázat + 3 százalék forgalmi adó értendők.

Papiac. A *fenyőfaüzlet* őszi idénye befejeződött. *Tüzipában* az árak emelkedő irányt mutatnak. A búkkhasáfa eladási árát 300 pengőben, a száraz eserhasábat 270 pengőben szándékozik megállapítani budapesti paritásban. Ezidőszent búkkhasábat 280—285, eserhasábat 245—250 pengő. *Lombfáiban* kevés üzletkötés jött létre, mert alig van szükséglet. Talpánál a MÁV az ajánlattevők árát leszorította.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára november hó 28-án. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 18.80—18.90; dollár 355—365; kanadai dollár 354—374; holland forint 232.15—233.55; német márká 135.70—136.60; svájci frank 110.70—111.40 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:* Csekkorona 16.95—17.07; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.65—65.15; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.26; olasz lira 29.90—30.20; osztrák schilling 78.70—80.70 pengő.

KIADJA:
„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVÉS-
SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1933 DECEMBER 2—9.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap

3

8.30: Hírek. 9—9.50: Üzenetek a rádiókiállításról. 10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök. 11: Egyházi ének és szentbeszéd a várplébánia-templomból. Szentbeszédet mond P. Révay Tibor jézuitársasági atya, a budapesti Mairéza igazgatója. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 12.25: Budapesti Hangverseny Zenekar: komoly muzsika. **Szünetben:** „Rádiókrónika.” Elmondja Papp Jenő. 2: A rádió tárgysorsjáték ismertetése. 2.15: Gramofonlemez: operaáriák, dalok. 3: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. Fuchs Elemér szőlészeti és borászati felügyelő: „Borok kezelése és előkészítése az értékesítésre.” 3.45: Bertha István szalonzenekara: operett-részletek. Közben 4.30: „Hun-magyar mondavilág.” Bodor Aladár dr. előadása. 5.30: Vadnay László vidám estje. 7.30: Sporteredmények. 7.45: „Különös történetek.” Bethlen Margit grófnő felolvasása. 8.15: Magyar nőcaest. Közreműködik Némethy Ella, Osóka Béla, Szilágyi Imre dr. és Járóka Sándor cigányzenekara. 9.50: Hírek. 10: Lászlóffy Margit zongorázik. 10.40: Bachmann szalon- és jazz zenekar. Dáni Dezső énekszámával.

Hétfő

4

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Széchenyi és Metternich. 2. Firdusi énekeiből. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 11.15: Üzenetek a rádiókiállításról. 12: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 12.05: Eugen Stepat balalajka zenekara. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 1.30: Szervánuszy szalonzenekar: operett-részletek. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3: Üzenetek a rádiókiállításról. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Gramofonlemez: műdalok, tánczene. 5.50: Német nyelvoktatás. 6.20: Kárpáthy Sándor gordon-

kázik, zongorán kíséri Polgár Tibor. 7: A rádió tárgysorsjáték ismertetése. 7.30: A Filharmóniai Társaság hangversenye: komoly zeneművek. **Utána kb. 9.40:** Hírek. Időjárásjelentés. 10: Farkas Jenő cigányzenekara. Közben 11: Dr. Ernst Häckel németnyelvű előadása.

Kedd

5

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: „Régi magyar falusi élet”. **Utána:** Gramofonlemez. 10.45: Angol szöveg: műszaki kísérleti célból. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 11.15: Üzenetek a rádiókiállításról. 12: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 12.05: Mándits-szalonzenekar: magyar szerzők művei. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 1.30: A Mária Terézia 1. honvédegyalagezed zenekara: szórakoztató zene. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3: Üzenetek a rádiókiállításról. 4: „Boriska”. Bokor Malvin ifjusági felolvasása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Bura Károly cigányzenekara. 6: „Jön a Mikulás”. Közvetítés a Krisztina-köruti Montessori-iskolából. 6.30: Nagy Margit és Laurisín Lajos énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 7.30: Vitézi-est a Kormányzó Úr névünnepe alkalmából. 8.30: Részletek Lauri-Volpi „Nápolyi szerenád” című filmjéből. 9: Hírek. 9.20: Kurina Simi cigányzenekara. **Szünetben:** Időjárásjelentés. 10.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar: magyar zeneművek.

Szerda

6

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Öltözködés — és nemzeti ébredés. 2. Könyvhagondok. Levesek. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 11.15: Üzenetek a rádiókiállításról. 12: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 12.05: Az Egyetemi Énekkarok szólókvartetteje. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 1.30: Nyári Rudi cigányzenekara. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3: Üzenetek a rádiókiállításról. 3.30: A rádió diákfelőrāja. „A zene fejlődése”. (Beethoven). 4: Berend Endre szalonzenekara: könnyű zene. Közben 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.40: „Assurbanipál 100 könyve és a mai

mamutkönyvtárak". Moravék Endre dr. előadása. **6.10:** Bisztriczky Tibor hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. **6.50:** Hangay Sándor és Szathmáry István költeményei. **7.25:** Az Operaház diszleádásának közvetítése a Kormányzó Ur öfóméltósága névünnepe alkalmából. A „**Simona néni**” előadása után: Hírek. Utána kb. **10.30:** Időjárásjelentés. **Majd:** Toll Árpád cigányzenekara. **11.15:** A finn köztársaság 15 éves fennállása alkalmából Bán Aladár dr. előadása gramofon-szemlévényekkel.

Csütörtök

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Magyar városok: Sátoraljaújhely. 2. Spencer Herbert emlékezete halála 30. évfordulóján. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **11.15:** Üzenetek a rádiókiállításról. **12:** Déli harangszó. időjárásjelentés. **12.05:** Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara: könnyű zene. Közben kb. **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Zilzer Piroška zongorázik, Sonkoly István hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. **2.10:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3:** Testnevelési tanfolyam testnevelők részére. **3.30:** Üzenetek a rádiókiállításról. **4:** Bura Sándor cigányzenekara. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** A földművelésügyi minisztérium rádió-előadásorozata. Gazdatanfolyam. Kolbai Károly gazdasági akadémiai tanár: „A helyes talajművelés.” **5.30:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar: szórakoztató zene. **6.30:** Angol nyelvtanítás. **7:** Fischer Sándor és Szondy Lajos kézzongorás vidám előadása. **7.45:** A rádió külügyi negyedórása. **8:** „Dani báék meg a koma a rádiókiállításán.” Hosszu Zoltán vidám előadása. Közreműködik Eszenyi Olga és Kabók Győző. **8.45:** Mocsányi László és Lakos Tibor zenekara. **10:** Hírek, időjárásjelentés. **10.20:** A Mária Terézia I. honvédelmi társaság zenekara: szórakoztató zene.

Péntek

8.30: Hírek. **9—9.50:** Üzenetek a rádiókiállításról. **10:** Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi plébániatemplomból. Szentbeszédet mond P. Böle Kornél domonkos atya. **11.15:** Görögkatholikus istentisztelet a Rózsák-terén levő gör. kath. magyar plébániatemplomból. Szentbeszé-

det mond Kliss Andor dr. hittanár. **12.20:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **12.25:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar: komoly zene. **2:** Gramofonlemez. **3:** Üzenetek a rádiókiállításról. **3.45:** A Rádióélet meseórája. **4.20:** Időjárásjelentés. **4.30:** Kamarazenedélután Hubay Jenő dr. palotájából. **6:** „Mennyire nőhet a szakáll?”. Komáromi János elbeszélése. **6.30:** Magyar Imre cigányzenekara. **7.30:** „Értekezés a modern házról”. Nagy Endre eszevege. **7.55:** Revere Gyula hárfázik. **8.30:** Európai hangverseny. A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése: komoly zene. Utána kb. **10.30:** Hírek, időjárásjelentés. **10.45:** A Bécsi Szimfónikusok rádiózenekara a Ravag stúdiójából: könnyű muzsika.

Szombat

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Időszerű apróságok. 2. Első segély fagyásoknál. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **11.15:** Üzenetek a rádiókiállításról. **12:** Déli harangszó. időjárásjelentés. **12.05:** Rigó Jancsi cigányzenekara. Közben kb. **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Ákom Lajos vokálkvintettje: magyar dalok. **2.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3:** Üzenetek a rádiókiállításról. **4:** Budapesti Koncert Szalzenekar: könnyű muzsika. Közben **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5.30:** Rádió amatőrposta. **6:** A rádió tárgysorsjáték első húzása. **7:** Közvetítés Kiskunbalsáról. „Tengerihántás.” Vezeti Paulini Béla. **7.45:** Operettelőadás a Stúdióból. „A gésák.” Énekes játék 3 felvonásban. Irta Owen Hall. Zenéjét szerezte Sidney Jones és Lionel Monckton. Utána kb. **9.45:** Időjárásjelentés, hírek. **10:** Garay György jazz zenekara. **11:** Pertis Pali cigányzenekara.

BUDAPEST II. 840 m

VASÁRNAP, december hó 3, délután
3—3.45: Gramofonlemez.

CSÜTÖRTÖK, december hó 7, délután
5—5.30: Gramofonlemez.

SZOMBAT, december hó 9, délután
5.30: Gramofonlemez. **Utána:** „A hét eseményei”.